Povești nemuritoare

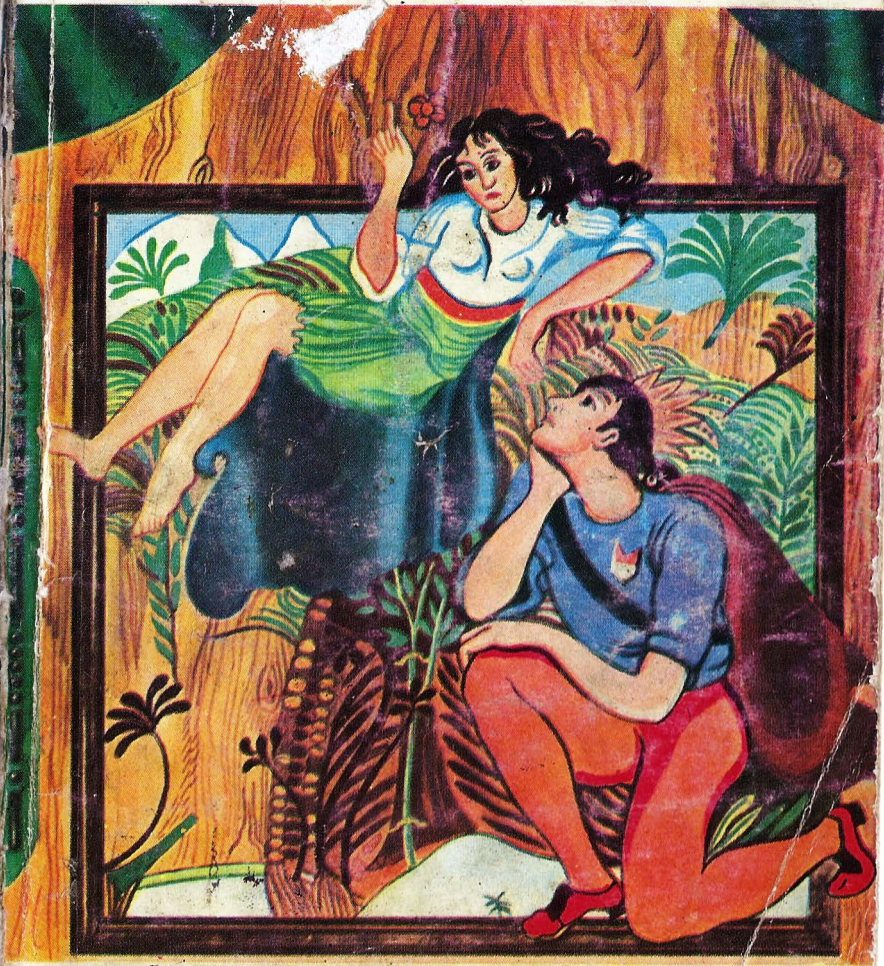

EDITURA ION CREANGĂ

Poveşti nemuritoare

12

Coperta de
CRINA IONESCU

ISBN 973-25-0471-4

EDITURA ION CREANGĂ S.A.
Piața Presei Libere, nr. 1
Sector 1, București
Telefon : 222 32 54
Fax : 223 11 12
ROMÂNIA

Povești nemuritoare

BIBLIOTECA ȚĂRĂNEASCĂ
-GOV-

EDITURA ION CREANGĂ — București, 1995

Farizada cu zâmbetul de trandafir

AM AUZIT, o, rege norocos, dăruit cu alese purtări, că în zilele de altădată — e foarte mult de atunci — trăia un rege al Persiei numit Khosru Șah, căruia firea îi hărăzise putere, tinerețe și frumusețe, iar în inimă îi pusese asemenea cumpăt, încât, sub domnia lui, tigrul și căpriorul mergeau umăr la umăr și se adăpau la același pârâu. Și acest rege, căruia totdeauna îi plăcea să vadă cu ochii lui tot ce se petrecea în cetatea de scaun, avea obiceiul să se preumble noaptea, în straie de negustător străin, însoțit de vizirul său ori de vreunul dintre dregătorii palatului.

Pasămite, într-o noapte, pe când se afla în cercetare printr-o mahala de oameni sărmani, trecând pe-o ulicioară, auzi glasuri tinere ce răzbăteau dintr-acolo. Și, împreună cu însoțitorul său, el se apropie de umilul șălaș de unde veneau glasurile și, lipindu-și ochiul de o crăpătură a ușii, privi înlăuntru. Zări, așezate pe o rogojină, în ju-

rul unei făclii, trei fete ce stăteau la taifas, după cină. Aceste trei fete semănau cum se aseamănă trei surori și erau desăvârșit de frumoase. Dar mezina era, vădit și cu mult, cea mai frumoasă.

Cea dintâi grăia :

— Surioare, dorința mea, devreme ce-i vorba să ne spunem o dorință, ar fi să mă ia de nevastă plăcintarul sultanului. Știți doar cât de mult îmi plac plăcintele, îndeosebi acele minunate și gingașe și preagustoase plăcințele înfoiate ce se cheamă „plăcințelele sultanului". Și numai starostele plăcintarilor sultanului izbutește să le potrivească la țanc ! Ah ! surioare, cum mă veți mai pizmui în inima voastră când veți vedea cât de mult îmi va rotunji trupul și-mi va spori nurii, și-mi va odihni obrazul, traiul ăsta cu plăcinte alese !

Și cea de-a doua zicea :

— Eu, surioare, nu țintesc chiar așa de departe. M-aș mulțumi să mă ia de nevastă bucătarul sultanului. Ah ! Cât de mult doresc ! Mi-aș îndestula și eu pofta, că de-atâta amar de vreme o strunesc, râvnind să gust din bucatele nemaipomenite ce se mănâncă la palat ! Între alte lucruri, sunt mai cu seamă acele tipsii cu castraveți împănați și rumeniți la cuptor : când le văd purtate de slujitori în zilele ospețelor date de sultan, inima mi se umple, toată, de tulburare ! O ! Ce-aș mai mânca din ele ! Totuși, n-aș uita să vă pof-

tesc, din când în când, dacă soțul meu, bucătarul, îmi va îngădui ; dar bănuiesc că nu-mi va îngădui !

Și după ce amândouă surorile își rostiră astfel dorințele, se întoarseră spre mezină, care tăcea, și o întrebară, luând-o în răspăr :

— Și tu, mititico, ce dorești ? Și de ce lași ochii în jos și nu spui nimic ? Dar n-ai grijă ! Îți făgăduim că, după ce-om avea bărbații pe care ni i-am ales, vom căuta să te măritățm ori după vreun grăjdar de-al sultanului ori după alt dregător de același cin[1], ca să fii mereu pe lângă noi ! Grăiește, ce crezi despre asta ?

Și mezina, tulburată și îmbujorată, răspunse cu glas dulce ca apa de izvor :

— O, surioare ! Și nu izbuti să spună mai mult.

Și cele două fete, râzând de sfiiciunea ei, o îmbulziră cu întrebări și glume, într-atât, că o hotărâră să vorbească. Și fără a-și ridica ochii, ea zise :

— O, surioare ! Aș dori să ajung soția stăpânului nostru, sultanul ! Și-i voi dărui moștenitori binecuvântați. Și feciorii ce se vor naște din însoțirea noastră vor fi vrednici de tatăl lor. Și fiica pe care mi-ar fi drag s-o am înaintea ochilor, ar fi un zâmbet al cerului ; părul ei ar fi de aur într-o parte și de argint în cealaltă ; lacrimile ei,

[1] Cin — poziție socială înaltă, stare socială.

când ar plânge, ar fi tot atâtea mărgăritare căzătoare ; râsetele ei, când ar râde, ar fi dinari de aur sunători ; iar zâmbetele sale, când ar zâmbi, ar fi tot atâția boboci de trandafir înfloriți pe buzele sale ! Toate astea !

Și sultanul Khosru Șah și vizirul său vedeau și auzeau. Dar temându-se să nu fie băgați în seamă, hotărâră să se depărteze, fără a afla mai mult. Și Khosru Șah, cât se poate de înveselit, simți născându-i în suflet pofta de a îndeplini cele trei dorințe ; și, fără să mărturisească însoțitorului nimic din gândul său, îi dădu poruncă să chitească bine casa, spre a veni a doua zi să le ieie pe cele trei fete și să i le aducă la palat. Și vizirul răspunse cu ascultare și supunere și, a doua zi, se grăbi să ducă la bun sfârșit porunca sultanului, aducând pe cele trei surori dinaintea lui.

Sultanul, care era așezat pe tronul său, le făcu semn din cap și din ochi să se apropie. Și ele se apropiară, tremurând toate și împiedicându-se în sărăcăcioasele lor straie de pânză ; dar sultanul le zise, cu un zâmbet blând :

— Pacea coboară asupră-vă, o fecioare ! Astăzi e ziua ursitei voastre, ziua când vi se va împlini dorința ! Și dorința asta, o fecioare, o cunosc ; căci nimic nu rămâne ascuns regilor ! Mai întâi tu, cea mai mare, dorința ta va fi auzită și

starostele plăcintarilor mei va fi, chiar azi, soțul tău. Apoi tu, cea de a doua vei avea drept soț pe marele meu bucătar !

Și regele, după ce grăi astfel, se opri și se întoarnă spre cea mai tânără care, cât se poate de tulburată, simțea că inima nu-i mai bate și era gata-gata să se prăvălească pe covor. Și el se ridică în picioare și luând-o de mână o așeză lângă sine, zicându-i :

— Tu ești regina ! Și palatul acesta este palatul tău, iar eu sunt soțul tău !

Și, în adevăr, nunțile celor trei surori se făcură în aceeași zi, a sultanei cu o strălucire fără seamăn, iar a soției bucătarului și a soției plăcintarului potrivit datinilor obișnuite la căsătoriile de rând. Pentru asta, pizma și zăcășala pătrunseră în inima celor două mai mari și, chiar din clipa aceea, ele urziră pierzania surorii lor mezine. Totuși se păziră bine să-și lase slobode simțurile și primiră cu prefăcută mulțumire necontenitele dovezi de dragoste ale sultanei, sora lor, care, împotriva pravilelor regești, le îngăduia în apropierea sa, cu tot cinul lor neînsemnat. Și departe de a fi mulțumite de norocul pe care li-l hărăzea soarta, încercau, față de norocul mezinei, cele mai curate chinuri ale urii și pizmei.

Și nouă luni trecură astfel, la capătul cărora sultana aduse pe lume un făt regesc, frumos cum îi cornul lunii noi. Și cele două surori mai mari

care, la rugămintea sultanei, o ajutau la naștere și împlineau rostul de moașe, departe de a fi înînduioșate de bunătatea mezinei în privința-le, și de frumusețea pruncului, găsiră, în sfârșit, prilejul căutat, ca să frigă inima tinerei mame. Ele luară deci copilul, pe când mama era încă în dureri, îl puseră într-un coșuleț de os pe care deocamdată-l ascunseră, și schimbară pruncul cu un cățel mort ; și-l purtară ele dinaintea tuturor femeilor palatului, dându-l drept rodul nașterii. Iar sultanul Khosru Șah, la vestea asta, văzu lumea întunecându-se dinaintea feței sale ; și, la limanul amărăciunii, merse să se închidă în odăile lui, nevoind să audă de treburile domniei. Tânăra sultană se prăbuși în întristare ; sufletul ei fu umilit și inima sa fu strivită.

Cât despre noul-născut, el fu lepădat de mătușe, cu coș cu tot, în șuvoiul de apă din iruga[1] ce trecea pe sub zidul palatului. Și soarta voi ca vechilul grădinilor sultanului, care se preumbla de-a lungul irugii, să zărească, acel coș ce plutea pe firul apei. Și el trase coșul la mal, cu ajutorul unui băț, îl cercetă și dădu de pruncul cel frumos ; și fu el în mare mirare și mulțumire.

Pasămite, trecuseră ani îndelungați de când vechilul grădinilor era însurat și tânjea să aibă un copil ori doi, ori trei, care i-ar fi binecuvântat

[1] Iruga = viroagă.

viața. Dar zadarnic. Și mult sufereau, el și soția lui, de stearpa însingurare în care vieţuiau. De aceea, când vechilul grădinilor găsi copilul, a cărui mândreţe era fără seamăn, îl luă cu coș cu tot și, la limanul bucuriei, alergă până la capătul grădinii, unde se afla casa lui. Intră în odăile femeii sale și, cu glas tulburat, îi zise :

— Pacea deasupra ta, o, soție a mea ! Iată darul acestei zile binecuvântate ! Copilul pe care ți-l aduc să fie copilul nostru, așa cum este copilul tristei.

Și-i povesti cum îl găsise în coș, plutind pe apa irugii. Și soția vechilului grădinilor luă pruncul și-l iubi. Slavă, dar, femeilor sterpe în inima cărora firea a așezat simțire de mamă...

Pasămite, anul următor, biata mamă, sultana atât de nemilos păgubită de rodul pântecelui său, născu alt fecior, mai frumos decât cel dintâi. Dar cele două surori vegheau facerea cu ochi plini de luare-aminte pe dinafară și de ură pe dinăuntru ; și, fără a avea mai multă milă ca întâiași dată de sora lor și de pruncul său luară în taină copilul și, așa cum făcuseră cu cel mai mare îl aruncară într-un coș, pe apa irugii. Apoi ele purtară dinaintea întregului palat o pisicuță, strigând că sultana o născuse chiar atunci. Și încremenirea puse stăpânire pe toate inimile. Sulta-

nul, la limanul ruşinii, s-ar fi lăsat, de bună seamă, dus de supărare şi mânie, dacă sufletul său n-ar fi fost deprins cu virtutea smereniei dinaintea hotărârilor nepătrunsei dreptăţi. Şi sultana căzu din nou în amărăciune şi pustiire, iar inima sa plânse toate lacrimile durerilor.

Cât despre partea copilului, soarta îl puse sub privirile vechilului ce se preumbla pe iruga. Şi, ca şi întâiaşi dată, vechilul îl izbăvi de ape şi-l duse nevesti-si care-l iubi ca pe copilul său şi-l crescu cu aceleaşi îngrijiri ca şi pe cel dintâi.

Şi iată că sultana născu a treia oară. Dar de astă dată o prinţesă. Şi cele două surori, a căror ură, departe de a se domoli, le împinsese să urzească pierzania fără întoarcere a surorii lor, hărăziră fetiţei aceeaşi soartă. Dar ea fu culeasă de vechilul cel cu inimă milostivă, şi dusă lângă cei doi prinţi, fraţii ei, împreună cu care fu îngrijită, hrănită şi îndrăgită.

De astă dată însă, când cele două surori. purtară, în locul pruncului nou-născut, un şoricel chior, sultanul, cu toată mărinimia sa, nu se putu stăpâni şi strigă :

— Mi-e spiţa blestemată din pricina femeii cu care m-am însurat. Am luat o fiară ca să fie mama urmaşilor mei ! Numai moartea îmi poate descotorosi sălaşul de dânsa !

Şi rosti împotriva sultanei hotărârea de moarte şi porunci spătarului să-şi facă slujba. Dar când

o văzu dinaintea lui, prăbușită în lacrimi și durere fără margini, pe aceea pe care inima sa o iubise, sultanul simți că scoboară în el o mare milă. Și, întorcându-și capul, porunci s-o depărteze și s-o întemnițeze, pe toată viața, într-o chilioară în străfundul palatului. Și sărmana mamă cunoscu toate durerile pământului.

Iar cele două surori hapsâne cunoscură toate bucuriile urii potolite și, de atunci încolo, putură gusta, fără tulburare, bucatele și plăcintele pe care le pregăteau soții lor.

Și zilele și anii trecură, cu aceeași iuțeală, peste capul neprihăniților și peste capul vinovaților, aducându-le și unora și celorlalți urmarea ursitei lor.

Pasămite, când cei trei copii de suflet ai vechilului grădinilor ajunseră la feciorie, fură orbitori pentru priviri. Și ei se numeau : cel mai mare, Farid ; cel de al doilea, Faruz ; și fata, Farizada.

Și Farizada era un surâs al cerului însuși. Părul ei era de aur într-o parte și de argint în cealaltă ; lacrimile-i, când plângea, erau mărgăritare ce cădeau ; râsetele-i, când râdea, erau dinari de aur sunători ; și zâmbetele-i, când zâmbea, boboci de trandafir, înfloriți pe buzele sale rumene.

De aceea toți cei ce se apropiau de dânsa, ca și taică-său, maică-sa și frații săi, nu se puteau opri, când o chemau pe nume : „Farizada!“, să

nu adauge : „Cu zâmbetul trandafiriu !“ ; dar cel mai adesea o chemau doar : „Zâmbet de trandafir“.

Și toți se minunau de frumusețea sa, de cumințenia sa, de blândețea sa, de dibăcia sa când încăleca pe cal ca să-și însoțească frații la vânătoare, la tras cu arcul și la aruncat cu bățul ori cu suliță ; de mândrețea purtărilor sale, de iscusința la stihuri, de priceperea în științele tainice și de strălucirea cosiței sale care era de aur într-o parte și de argint în cealaltă. Și văzând-o atât de frumoasă și, totodată, atât de desăvârșită, prietenele mamei sale plângeau de înduioșare.

Și, ia așa, crescură mari pruncii vechilului grădinilor regești. Și el însuși, prejmuit de dragostea și cinstea lor, și cu ochii răcoriți de frumusețea lor, nu zăbovi să ajungă la adânci bătrânețe. Și soția sa, după ce-și trăi traiul, i-o luă curând înainte în moarte. Iar moartea asta fu pentru ei toți pricina atâtor păreri de rău și mâhniri, că vechilul nu se putu hotărî a mai locui multă vreme în casa unde cea care murise fusese izvorul seninătății și fericirii lor. De aceea merse să se arunce la picioarele sultanului și-l rugă fierbinte să-i fie plăcută slobozirea lui de sarcinile pe care le împlinea de ani îndelungați. Și sultanul, foarte necăjit de depărtarea unui slujitor atât de credincios, nu-i făcu hatârul decât cu multă părere

de rău. Și nu-l lăsă să plece decât după ce-i dărui o moșie măreață, în apropierea orașului, cu mari heiuri[1], de ogoare, păduri și pajiști, cu un palat plin de lucruri scumpe, cu o grădină plănuită cu meșteșug desăvârșit chiar de vechil și cu un pomăt întins, închis între ziduri nalte și găzduind păsări de toate culorile și fiare sălbatice și îmblânzite.

Și acolo merse să locuiască, departe de lume, acest om de bună voie, cu copiii săi de suflet. Și acolo, prejmuit de îngrijirile lor fierbinți, își dădu el sfârșitul în pace ; și fu el plâns de copiii săi de suflet, cum nu fusese plâns, nicicând, un tată adevărat. Și bietul om duse cu sine, sub lespedea ce nu se deschide, taina nașterii lor pe care de altfel, în viață, n-o cunoscuse decât în parte.

Și pe acea moșie minunată urmară să trăiască cei doi feciori și tânăra lor surioară. Și, întrucât fuseseră crescuți în duhul înțelepciunii și al cumpătării, n-aveau alt vis și altă râvnă decât să urmeze a trăi, toată viața lor, în însoțirea ceea desăvârșită și în fericirea ceea tihnită.

Pasămite, Farid și Faruz mergeau adesea la vânătoare în pădurile și pajiștile ce împrejmuiau moșiile lor. Însă Farizadei cu zâmbetul trandafiriu îi plăcea, îndeosebi, să străbată grădinile sale. Și într-o zi, când, potrivit obiceiului, tocmai

---

[1] Heiuri — acareturi.

se pregătea să se ducă într-acolo, robii veniră să-i spună că o bătrânică cu chip pecetluit de binecuvântare cerea hatârul să hodinească un ceas ori două la umbra acelor frumoase grădini. Și Farizada, a cărei inimă era săritoare la nevoile altuia, după cum frumos îi era sufletul și mândru chipul, voi chiar dânsa s-o primească pe bătrânică. Și-i dădu de mâncat și de băut și-i aduse o tipsie de porțelan gătită cu poame frumoase, cu plăcinte, cu dulcețuri uscate și cu dulcețuri în zeama lor. După care, o petrecu prin grădinile sale, știind că-i totdeauna prielnic să ții de urât oamenilor deprinși cu ale vieții și să asculți vorbele înțelepciunii.

Deci se preumblară ele laolaltă prin grădini. Și Farizada cu surâs trandafiriu o sprijinea pe bătrână în mersul ei. Și, odată ajunse amândouă sub cel mai frumos copac din grădină, Farizada o pofti să se așeze la umbra acelui mândru copac. Și, din vorbă în vorbă, într-un sfârșit o întrebă pe bătrână ce credea despre locul unde se afla și dacă-i era pe plac.

Atunci bătrâna, după ce cugetă un ceas de vreme, înălță capul și răspunse :

— Ce-i drept, stăpână, mi-am petrecut viața străbătând pământurile în lung și-n larg și nu m-am odihnit niciodată într-un loc mai plăcut. Dar, o, stăpână, după cum tu ești fără seamăn pe pământ, iar luna și soarele pe cer, tot așa voi

să ai în această frumoasă grădină, pentru ca să fie și ea fără seamăn în felul ei, cele trei lucruri de neasemuit care-i lipsesc !

Farizada cu zâmbetul trandafiriu fu cât se poate de mirată, aflând că grădinii sale îi lipsesc trei lucruri de neasemuit, și-i spuse bătrânei :

— Rogu-te, măicuță, grăbește-te să-mi spui, ca să știu, care-s cele trei lucruri de neasemuit pe care nu le cunosc ?

Și bătrâna răspunse :

— O, stăpână, ca să-ți arăt mulțumita pentru ospeția pe care, cu inimă atât de milostivă, ai dovedit-o unei biete bătrâne, ți-oi da în vileag ființa celor trei lucruri.

Și ea mai tăcu o clipă ; apoi zise :

— Află dar, stăpână, că cel dintâi dintre cele trei lucruri de neasemuit, dacă s-ar afla în aceste grădini, toate păsările acestor grădini ar veni să-l privească și, după ce l-ar vedea, ar cânta laolaltă. Căci, o, stăpână, privighetorile și cintezoii, ciocârliile și pitulicile, stigleții și turturelele, și toate neamurile fără de număr ale păsărilor se închină dinaintea frumuseții sale, mai presus de toate. Și-i, o, stăpână, Bülbül el-Hazar, Pasărea Grăitoare ! Cel de al doilea dintre acele lucruri de neasemuit, o, stăpână, de-ar fi în aceste grădini, boarea ce deșteaptă cântul copacilor de aici s-ar opri să-l asculte ; și alăutele și harpele și ghitarele acestui sălaș și-ar vedea corzile stărâmân-

du-se. Căci boarea ce trezește cântul copacilor grădinii, alăutele și harpele și ghitarele, o, stăpână, se închină frumuseții sale, mai presus de toate. Și-i Copacul Cântător ! Căci nici boarea în copaci, o, stăpână, nici alăutele, nici harpele, nici ghitarele nu dau o armonie asemenea viersului miilor de guri nevăzute ce sunt în foile Copacului Cântător. Și cel de al treilea dintre acele lucruri de neasemuit, o, stăpână, de s-ar afla în aceste grădini, toate apele acestor grădini s-ar opri din murmurul rostogolirii lor și l-ar privi. Căci toate apele, cele ale pământului și ale mării, cele ale izvoarelor și ale fluviilor, cele ale orașelor și ale grădinilor se închină dinaintea frumuseții sale, mai presus de toate. Și-i Apa de Aur la Culoare ! Căci, o, stăpână, o picătură doar din această apă, dacă-i turnată într-un havuz gol, se umflă și se înalță îmbelșugându-se în buchete de aur, și nu contenește a țâșni și a cădea iar, fără ca havuzul să se reverse vreodată. Și din această apă, toată de aur, și străvezie ca un topaz străveziu, îi place lui Bülbül el-Hazar, Pasărea Grăitoare, să se adape ; și din apa asta, toată de aur și răcoroasă ca topazul răcoros, le place să se adape miilor de guri nevăzute ale Copacului cu foi cântătoare !...

Și, după ce grăi astfel, bătrâna adăugă :

— O, jupâniță, o, prințesă, dacă acele lucruri minunate s-ar afla în aceste grădini, cât ar fi de

slăvită frumusețea ta, o, stăpână a unei cosițe de strălucire !

Când Farizada cu zâmbetul trandafiriu auzi aceste vorbe ale bătrânei, strigă :

— O, chip binecuvântat, măicuță, cât de minunate-s toate acestea ! Dar nu mi-ai spus în ce loc se găsesc cele trei lucruri de neasemuit ?

Și bătrâna răspunse, ridicându-se să plece :

— Stăpână, aceste minuni vrednice de ochii tăi se află într-un loc așezat către hotarele Indiei. Și calea ce duce într-acolo trece taman prin spatele palatului în care stai. Dacă, dar, voiești să trimiți pe careva să ți le caute, nu vei avea decât să-i spui să urmeze această cale vreme de douăzeci de zile și, în a douăzecea zi, să-l întrebe pe cel dintâi trecător pe care-l va întâlni : „Unde-s Pasărea Grăitoare, Copacul Cântător și Apa de Aur la Culoare ?". Și acel trecător nu va pregeta să-l îndrepte. Răsplătit fie sufletul tău darnic cu stăpânirea acelor lucruri făcute pentru frumusețea ta. Uassalam[1], o, binefăcătoare, o, binecuvântată !

Și, după ce grăi astfel, bătrâna isprăvi de înfășurat în juru-i mahramele și se trase înapoi murmurând blagoslovenii.

Pasămite, ea se și făcuse nevăzută când Farizadei, trezite din visarea în care o cufundase afla-

[1] „Și pace !" era salutul obișnuit al musulmanilor.

rea unor lucruri atât de nemaipomenite, îi dădu în gând s-o cheme înapoi ori să alerge după dânsa, ca să-i ceară deslușiri mai apriate[1] asupra locului ce le ascundea și asupra mijloacelor de a ajunge la ele. Dar, văzând că era prea târziu, se apucă să-și amintească, cuvânt cu cuvânt, ca să nu uite nimic, cele câteva îndreptări pe care le auzise. Și simțea așa, că-n suflet îi sporește dorul năvalnic de a stăpâni ori măcar de a vedea asemenea minuni, deși se căznea să nu se gândească la ele. Și atunci prinse a străbate cărările grădinilor sale și colțurile obișnuite care-i erau atât de dragi ; dar îi părură fără farmec și pline de urât ; și găsi stingheritoare glasurile păsărilor sale, care-i dădeau binețe când trecea.

Și Farizada cu zâmbetul de trandafir se întristă cu totul și plânse pe cărări. Și, mergând așa, cu lacrimile sale ce cădeau, lăsa ea în urmă-i, pe nisip, picăturile ochilor săi, închegate în mărgăritare.

Între acestea, Farid și Faruz, frații săi, se înapoiară de la vânătoare și, negăsind-o pe sora lor Farizada sub umbrarul de iasomii unde aștepta de obicei întoarcerea lor, fură necăjiți de lipsa ei de grijă și se apucară s-o caute. Și văzură pe nisipul cărărilor mărgăritarele închegate ale ochilor săi și-și spuseră :

[1] Apriat — clar, precis.

— O, ce tristă-i surioara noastră ! Oare ce pricină de mâhnire i-a pătruns în suflet, ca s-o facă să plângă așa ?

Și-i urmară pașii, după mărgăritarele cărărilor și o aflară, toată în lacrimi, în fundul tufișurilor. Și alergară spre dânsa și o îmbrățișară și-o dezmierdară, ca să ogoiască scumpu-i suflet. Și-i grăiră :

— O, Farizada, surioară, unde-s trandafirii bucuriei tale și aurul veseliei tale ? O, surioară, răspunde-ne !

Și Farizada le zâmbi, căci îi iubea ; și un boboc de trandafir, micuț de tot, se născu deodată, rumen, pe buzele sale ; și le zise :

— O, frații mei !

Și rușinată cu totul de întâia-i dorință, nu cutează să spuie mai mult.

Însă ei îi grăiră :

— O, Farizada cu zâmbetul trandafiriu, o, surioară, ce tulburări neștiute îți înnegurează astfel sufletul ? Povestește-ne grijile tale, dacă nu te îndoiești de dragostea noastră !

Și Farizada, hotărându-se în sfârșit să vorbească, le spuse :

— O, frații mei, nu-mi mai iubesc grădinile !

Atât spuse și izbucni în lacrimi, iar mărgăritarele șiroiră din ochii ei.

Și, întrucât ei tăceau, îngrijorați și întristați de o veste atât de grea, ea continuă :

— O, nu-mi mai iubesc grădinile ! Le lipsește Pasărea Grăitoare, Copacul Cântător și Apa de Aur la Culoare !

Și Farizada, lăsându-se deodată cuprinsă de focul dorinței sale, povesti dintr-o răsuflare, fraților ei, cum venise bătrânica, și le deslușì cu glas cât se poate de ațâțat, în ce stătea bunătatea desăvârșită a Păsării Grăitoare, a Copacului Cântător și a Apei de Aur la Culoare.

Iar frații săi, după ce-o ascultară, fură la limanul mirării și-i ziseră :

— O, surioară preaiubită, potolește-ți sufletul și răcorește-ți ochii. Căci fi-vor aceste lucruri pe vârful de neajuns al muntelui Kaf, și tot vom merge să le cucerim. Dar, ca să ne înlesnești căutările, ești tu în stare să ne spui măcar în ce loc pot fi găsite ?

Și Farizada, îmbujorată toată pentru că-și rostise astfel dorința-i dintâi, le lămuri ceea ce știa despre locul unde trebuiau să se afle cele trei lucruri. Pe urmă adăugă :

— Asta-i tot ce știu și nimic mai mult !

Și ei strigară, amândoi odată :

— O, surioară vom pleca în căutarea lor !

Dar ea le strigă, spăimântată :

— Oh, nu ! Oh, nu ! Nu plecați !

Dar Farid, fratele mai mare zise :

— Farizada, dorința ta îi deasupra capului nostru și pe ochii noștri. Însă mie, vârstnicului,

mi se cuvine s-o împlinesc. Calul mi-e încă înșeuat și mă va purta fără preget spre hotarele Indiei, acolo, unde se află cele trei minuni pe care ți le-oi aduce !

Și se întoarse spre frate-său și-i zise :

— Tu, frate, vei rămâne aici, ca s-o veghezi pe sora noastră, cât voi lipsi eu. Căci nu se cade s-o lăsăm singură acasă !

Și chiar în ceasul acela, alergă spre cal, sări în spinarea lui și, plecându-se, îmbrățișă pe Faruz, frate-său, și pe soră-sa. Farizada, care-i spuse, scăldată toată în lacrimi :

— O, vârstnicul nostru, ai milă ! Las-o încolo, călătoria asta plină de primejdii și scoboară de pe cal. Decât să sufăr de lipsa ta, mai bine să nu văd niciodată Pasărea Grăitoare, Copacul Cântător și Apa de Aur la Culoare !

Dar Farid îi zise, îmbrățișând-o încă o dată :

— O, surioară, alungă-ți temerile, căci lipsa mea nu va dura mult și nu mi se va întâmpla nimic rău, nici supărător în timpul acestei călătorii. Și, de altfel, ca neliniștea să nu te chinuie de-a lungul lipsei mele, iată jungherul acesta pe care ți-l încredințez !

Și trase de la cingătoare un jungher, al cărui mâner era bătut cu cele dintâi mărgăritare căzute din ochii Farizadei când era copiliță, și i-l dădu, zicând :

— Farizada, acest junghér îți va da de știre asupra stării mele. Din când în când îl vei scoate din teacă și-i vei cerceta tăișul. Dacă-l vei vedea deopotrivă de neted și lucitor cum e în clipa asta, va fi semn că-s mereu în viață și plin de sănătate ; dar de-l vei vedea tulbure și ruginit, vei ști că mi s-a întâmplat un necaz mare ori că am căzut în robie ; și de vei vedea că picură sânge din el, vei avea încredințarea că nu mă mai număr printre trăitori !

Acestea le spuse și fără a mai voi să audă nimic, porni în galopul calului pe calea ce ducea către India.

Și călători el vreme de douăzeci de zile și douăzeci de nopți, prin singurătăți unde nu se afla decât iarba verde. Și în cea de a douăzecea zi a călătoriei sale, sosi pe o pajiște, la poala unui munte. Și pe pajiștea aceea era un copac, sub care ședea un foarte bătrân șeic. Și fața acelui preabătrân șeic se ascundea pe de-a-ntregul sub părul său lung, sub tufele sprâncenelor sale și sub perii unei bărbi care era nemaipomenită, și albă ca lâna proaspăt scărmănată. Brațele și picioarele sale erau cât se poate de subțiri, iar degetele mâinilor și picioarelor sale se isprăveau cu niște unghii de o lungime nemaivăzută. În mâna stângă învârtea el un șirag de mătănii, în vreme ce ținea neclintită mâna dreaptă la înălțimea frunții, cu arătătorul ridicat. Și era, neîndoielnic,

un bătrân sihastru plecat din lume, cine știe din ce vremi neștiute ?

Și întrucât acesta era cel dintâi om pe care-l întâlnea, în cea de a douăzecea zi a călătoriei sale, prințul Farid descălecă și, ținând calul de dârlog, înaintă până la șeic și-i zise :

— Pacea deasupra ta, sfinte omule !

Și bătrânul îi înapoie salamalecul[1], dar cu glas așa de înăbușit de desimea mustăților sale și a bărbii sale, că prințul Farid nu putu desluși decât vorbe de neînțeles.

Atunci prințul Farid, care nu se oprise decât ca să afle lămuriri despre ceea ce venea să caute atât de departe de țara sa, își spuse :

— Trebuie negreșit să-l fac să fie auzit !

Și scoase din desagă niște foarfeci și-i spuse șeicului :

— O, preacinstite unchește, îngăduie-mi să-ți dau câteva îngrijiri cu care n-ai vreme să te îndeletnicești tu însuți, cufundat cum ești, fără contenire, în gândurile sfințeniei !

Și, întrucât bătrânul șeic nu arăta împotrivire, nici nevoință, Farid se apucă să reteze, să taie și să scurteze totodată barba, mustățile, sprâncenele și unghiile, atât și atât, că șeicul ieși întine-

[1] Salamalec — formulă de salut la popoarele mahomedane; închinăciune adâncă.

rit cu douăzeci de ani, pe puțin. Și, după ce-i făcu bătrânului această slujbă, îi zise, potrivit obiceiului bărbierilor :

— Să-ți fie asta o împrospătare și o desfătare !

Când bătrânul șeic se simți ușurat în chipul acesta de tot ce-i apăsase trupul, se arătă mulțumit cât se poate și-i zâmbi călătorului. Apoi, cu glas ce se făcuse mai limpede decât al unui copil, îi zise :

— Scoboare-se asupra ta toate binecuvântările, fiule, pentru binefacerea pe care ți-o datorează bătrânul străvechi care sunt. Dar de asemeni, cinstite călătorule, oricine-ai fi, sunt gata să te ajut cu sfaturile mele și cu deprinderea mea ! Căci eu sunt Bătrânul Copacului.

Și Farid se grăbi să-i răspundă :

— Vin de foarte departe în căutarea Păsării Grăitoare, a Copacului Cântător și a Apei de Aur la Culoare. Îmi poți spune, dar, în ce loc le-aș putea găsi ? Ori n-ai nimic la știință în privința lor ?

Auzind aceste vorbe ale tânărului călător, șeicul conteni să-și învârtească mătăniile, într-atâta se află de tulburat. Și nu răspunse. Farid îl întrebă iar :

— Unchișule, de ce nu grăiești ? Grăbește-te a-mi spune, că să nu-mi las calul să se răcească aici, de știi ceea ce te întreb, ori de nu știi !

Și șeicul, într-un sfârșit, îi zise :

— De bună seamă, fiule, cunosc și locul unde se găsesc cele trei lucruri și calea ce duce acolo. Dar slujba pe care mi-ai făcut-o este atât de mare în ochii mei, că nu mă pot hotărî să te las, în schimb, pradă cumplitelor primejdii ale acestei încercări !

Apoi adăugă :

— Ah, fiule ! Grăbește-te mai curând să faci cale întoarsă și să te înapoiezi în țara ta ! Câți feciori, înaintea ta, au trecut pe aici și nu i-am mai văzut nicicând întorcându-se !

Dar Farid, plin de bărbăție, grăi :

— Uncheșule, arată-mi numai calea de urmat și nu te îngriji de celelalte. Căci brațele mele știu să-și apere stăpânul !

Și șeicul, cătinel, întrebă :

— Dar cum te-oi apăra împotriva Nevăzutului, copile, îndeosebi când cei din Nevăzut sunt mii și mii ?

Însă Farid scuturâ din cap și răspunse :

— O, preacinstite șeicule ! Soarta mi-i aninată de gât și, de-oi ocoli-o, ea mă va urmări ! Spune-mi dar, de vreme ce știi, ce-mi rămâne de făcut ! Și în chipul acesta mă vei îndatora !

Când Bătrânul Copacului văzu că nu poate izbuti să-l strămute pe tânărul călător din hotărârea lui, bâgă mâna într-o traistă pe care o avea

la cingătoare şi scoase dintr-însa o minge de piatră roşie. Şi-i întinse călătorului mingea ceea, zicându-i :

— Te va călăuzi, unde trebuie să te călăuzească. Tu, suie pe cal şi arunc-o înaintea ta. Şi ea se va rostogoli şi tu o vei urma, până în locul unde se va opri. Atunci vei descăleca şi vei lega calul cu frâul de această minge, şi el va rămâne loculuî, aşteptându-ţi întoarcerea. Vei urca pe muntele celă al cărui vârf îl zăreşti de aici. Şi în toate părţile, pe cale, vei vedea mari bolovani negri, şi vei auzi glasuri care nu vor fi nici glasurile puhoaielor, nici ale vânturilor în adâncuri, ci vor fi glasurile celor din Nevăzut. Ele vor urla vorbe ce îngheaţă sângele pământenilor, dar tu să nu le asculţi. Căci de cumva, speriat, vei întoarce capul ca să te uiţi în urma ta, în vreme ce ele te-or chema, când de aproape, când de departe, vei fi preschimbat, chiar în clipa aceea, într-o stană de piatră neagră, asemănătoare pietrelor negre ale muntelui ; dar dacă, împotrivindu-te acestei chemări, vei ajunge în vârf, vei găsi acolo o colivie şi în colivie Pasărea Grăitoare. Şi-i vei spune : „Pacea deasupra ta, o, Bülbül el-Hazar ! Unde-i Copacul Cântător ? Unde-i Apa de Aur la Culoare ?“ Şi Pasărea Grăitoare ţi-a răspunde : „Uassalam !“.

După ce grăi astfel, bătrânul şeic scoase un oftat mare. Şi nimic mai mult.

Atunci Farid se grăbi să sară pe cal ; și, din toate puterile, aruncă mingea înaintea lui, iar mingea de piatră roșie se rostogoli, se rostogoli, se rostogoli. Și calul lui Farid, un fulger printre alergători, cu greu o urma peste tufișurile pe care le trecea, peste gropile pe care le sărea și peste piedicile pe care le ocolea. Mingea de piatră roșie urmă să se rostogolească astfel, cu o iuțeală deloc ostenită, până ce se lovi de cele dintâi stânci ale muntelui. Atunci se opri.

Prințul Farid coborî de pe cal și înfășură frâul în jurul mingii de piatră. Și calul rămase neclintit pe cele patru picioare ale sale și nu se urni, mai dihai decât dacă ar fi fost țintuit.

Și, pe dată, prințul Farid începu a urca muntele. Mai întâi nu auzi nimic. Dar, pe măsură ce suia, vedea că pământul se acopere de steiuri negre care întruchipau oameni împietriți. Și el nu știa că erau trupurile tinerilor domni care i-o luaseră înainte prin acele locuri de pustiire. Deodată, dintre stânci, se făcu auzit un țipăt, cum nu auzise el de când era, și care fu curând urmat, în dreapta și-n stânga, de alte țipete ce n-aveau nimic omenesc. Și nu erau nici vuietele vânturilor sălbatice în singurătăți, nici mugetele puhoaielor, nici urletele apelor ce se prăvălesc în hăuri, căci erau glasurile celor din Nevăzut. Și unele spuneau : „Ce vrei ? Ce vrei ?“, altele

spuneau : „Puneți mâna pe el ! Omorâți-l !", „Împingeți-l ! Rostogoliți-l !" Și altele râdeau de el, strigând : „Ho ! Ho ! Micuțul ! Micuțul ! Ho ! Ho! Vino ! Vino !"

Dar prințul Farid, fără să se lase abătut din cale de acele glasuri, urmă să urce cu statornicie și hotărâre. Și glasurile se făcură curând așa de multe și așa de cumplite, și uneori suflarea lor trecea așa de aproape de fața lui, și atât de grozavă ajunsese larma lor, la dreapta ca și la stânga, înainte ca și înapoi, și atât de amenințătoare erau, și atât de grabnică se făcea chemarea lor, că prințul Farid fu apucat, fără să vrea, de tremur. Și, uitând povața dată de Bătrânul Copacului, întoarse capul sub suflarea mai puternică a unuia din glasuri. În aceeași clipă, un urlet fioros, scos de mii de glasuri, fu urmat de o mare liniște, iar prințul Farid se prefăcu în stană de piatră neagră.

Și, la poala muntelui, același lucru se petrecu cu calul care fu schimbat într-un bolovan fără chip. Mingea de piatră roșie apucă iarăși, de-a rostogolul, calea spre Bătrânul Copacului.

Pasămite, în ziua aceea, prințesa Farizada scoase, ca de obicei, jungherul din teaca pe care o ținea mereu la cingătoare. Și pală și tremurătoare fu ea văzând tăișul, în ajun atât de neted și lucitor, acum întunecat cu totul și ruginit. Și, pră-

bușită în brațele prințului Faruz, care alergase la chemarea ei, strigă :

— Ah, frate, unde ești ? De ce te-am lăsat să pleci ? Ce-ai ajuns în acele țări străine ? Nefericită ce sunt ! O, vinovată Farizada, nu te mai iubesc !

Și suspinele o înăbușeau și-i scuturau pieptul. Dar prințul Faruz, nu mai puțin zdrobit decât soră-sa, începu s-o ogoiască ; apoi îi grăi :

— Ce s-a întâmplat, s-a întâmplat, Farizada, de vreme ce tot ce-i scris trebuie să se-mplinească. Însă acuma-i rândul meu să mă duc în căutarea fratelui nostru și, totodată, să aduc cele trei lucruri care au pricinuit prinderea lui în clipa asta.

Și Farizada, rugătoare, strigă :

— Nu, nu ! Ai milă, nu pleca, dacă-i vorba să te duci în căutarea lucrurilor pe care le-a poftit inima-mi lacomă. O, frate, de ți se va întâmpla vreo nenorocire, voi muri !

Dar tânguirile și lacrimile ei nu-l clintiră pe prințul Faruz din hotărârea lui. Și el încălecă și, după ce-și luă rămas bun de la soră-sa, îi întinse niște mătănii de mărgăritare — lacrimile de-al doilea plânse de Farizada când era copiliță, și-i grăi :

— Surioară, când aceste mărgăritare vor conteni să curgă sub degetele tale, unele după altele,

de parcă s-ar lipi, va fi semn că am îndurat aceeași soartă ca și fratele nostru !

Și Farizada, foarte tristă, zise, îmbrățișându-l :

— Fie, o, preaiubitul meu, să nu se întâmple nimic și să te poți întoarce acasă cu vârstnicul nostru !

Se despărțiră și prințul Faruz apucă pe calea ce ducea spre India.

Și, în cea de a douăzecea zi a călătoriei sale, îl găsi pe Bătrânul Copacului, care ședea, așa cum îl văzuse și prințul Farid, cu arătătorul mâinii drepte ridicat la înălțimea frunții. Și, după salamâlâcuri, bătrânul, întrebat, îi dădu de știre prințului despre soarta fratelui său și se strădui din toate puterile să-l întoarcă din hotărârea lui. Dar, văzând că nu ajunge la nici un capăt cu stăruințele sale, îi dădu și lui mingea de piatră roșie ce-l călăuzi la poala muntelui celui fără întoarcere.

Și prințul Faruz porni hotărât pe munte. Glasurile se înălțară pe urmele sale, dar el nu le asculta. Și la ocări, amenințări și chemări nu răspundea. Ajunsese cam pe la mijlocul urcușului, când, deodată, auzi un strigăt îndărătul lui :

— Frate, frate ! Nu fugi dinaintea mea !

Și Faruz, uitând orice chibzuință, se întoarse la glasul acela și fu prefăcut, într-o clipă, în stană de piatră neagră.

În palatul său, Farizada, care nu părăsea mătăniile de mărgăritare nici zi, nici noapte, şi le învârtea grăunţii între degete, băgă de seamă, dintr-o dată, că ele nu mai ascultau de dânsa şi că se lipiseră unele de altele. Şi strigă :

— O, sărmanii mei fraţi, credincioşi toanelor mele, voi merge după voi !

Şi înăbuşi toată durerea în sinea ei, apoi fără a pierde vremea în tânguiri zadarnice, se îmbrăcă în veşminte de cavaler, se înarmă, şi porni călare, apucând aceeaşi cale ca şi fraţii săi.

Şi în cea de a douăzecea zi îl întâlni pe bătrânul şeic, aşezat sub copac, la marginea drumului. Îi dădu bineţe, cu cinstire, şi-i zise :

— O, sfinte bătrâne, tăicuţule, n-ai văzut trecând, la douăzeci de zile depărtare, doi domni tineri şi frumoşi care căutau Pasărea Grăitoare, Copacul Cântător şi Apa de Aur la Culoare ?

Bătrânul răspunse :

— O, stăpâna mea, Farizada cu zâmbetul trandafiriu, i-am văzut şi i-am povăţuit. Şi vai, ca atâţia alţii înainte, au fost şi ei opriţi, în încercarea lor, de cei din Nevăzut !

Şi Farizada, văzând că omul cel sfânt o numea cu numele ei, fu la limanul înmărmuririi, iar bătrânul îi zise :

— O, stăpână a strălucirii, nu te-au amăgit cei ce ţi-au vorbit de cele trei lucruri fără seamăn, în căutarea cărora au pornit atâţia prinţi şi domni.

Dar ei nu ți-au arătat primejdiile pe care le poartă o încercare atât de ciudată ca aceea pe care o urmărești !

Și-i aduse la cunoștință Farizadei tot ce i se poate întâmpla dacă merge în căutarea fraților săi și a celor trei minuni. Și Farizada îi spuse :

— O, sfinte omule, sufletul meu lăuntric este tulburat tot de vorbele tale, căci îi așa de lesne să-l înfricoșezi ! Dar cum să dau înapoi când îi vorba să-mi găsesc frații ? O, sfinte omule, ascultă rugămintea unei surori iubitoare și arată-mi mijloacele ca să-i slobozesc de vrajă !

Înduioșat, bătrânul șeic răspunse :

— Farizadă, fiică de rege, iată mingea de piatră care te va călăuzi pe urmele lor. Dar nu-i vei putea slobozi decât după ce vei fi stăpână pe cele trei minuni. Și pentru că nu-ți pui sufletul în primejdie decât din pricina iubirii tale de frați, și nu pentru că ești mânată de dorința de a cuceri necuprinsul, necuprinsul va fi robul tău. Află dar că nimeni printre fiii pământenilor nu se poate împotrivi chemării Nevăzutului. De aceea, spre a birui Nevăzutul, trebuie să te înarmezi împotriva lui cu dibăcie, căci El stăpânește puterea. Și dibăcia fiilor omului va birui toate puterile Nevăzutului !

După ce grăi așa, Bătrânul Copacului dădu Farizadei mingea de piatră roșie, apoi scoase de la cingătoare un buc de lână și spuse :

— Cu acest ușor buc de lână, o, Farizada, îi vei birui pe cei din Nevăzut !

Apoi adăugă :

— Apleacă spre mine slava capului tău, Farizada !

Și ea își plecă spre Bătrân capul, ea, al cărei păr era de aur într-o parte și de argint în cealaltă.

— Fie ca fiica oamenilor, cu acest buc ușor, să izbândească împotriva puterilor celor din văzduh și a tuturor capcanelor Nevăzutului ! grăi Bătrânul.

Și despărțind bucul în două părți, îi puse Farizadei în urechi fiecare parte și, cu mâna, îi făcu semn să pornească. Iar Farizada îl lăsă pe Bătrân și, plină de cutezanță, aruncă mingea către munte.

Când ajunse la cele dintâi stânci și după ce, descălecând, înaintă spre înălțimi, glasurile se ridicară pe urmele sale, dintre bolovanii de piatră neagră, cu un tărăboi, înfricoșător. Dar ea n-auzea decât un bâzâit nedeslușit, nu prindea nici o vorbă, nu oblicea[1] nici o chemare și, prin urmare, nu simțea nici o teamă. Și urcă ea fără oprire, deși era gingașă și cu toate că picioarele sale nu călcaseră până atunci decât nisipul mărunt al cărărilor. Și ajunse, fără șovăială, în vârful muntelui;

[1] A oblici — a prinde de veste, a auzi.

acolo, zări în mijlocul podișului din acel vârf, o colivie de aur dinaintea ei, pe o temelie de aur. Și în colivie văzu Pasărea Grăitoare.

Farizada alergă și puse mâna pe colivie, strigând:

— Pasăre ! Pasăre ! Te-am prins ! Te-am prins ! Și n-ai să-mi scapi !

Totodată, scoase, aruncând-o departe, lâna, de-atunci încolo zadarnică, ce o ajutase să fie surdă la chemările și amenințările Nevăzutului. Căci acum amuțiseră toate glasurile Nevăzutului și o mare tăcere domnea deasupra muntelui.

...Și din sânul acelei mari tăceri, în răsunătoarea străvezime, se înălță glasul Păsării Grăitoare. Și spunea, cu toate armoniile însoțite într-însa, spunea, cântând în graiul său de pasăre :

„Dar cum, dar cum,
O, Farizada, Farizada,
Cu trandafiriu surâs,
Ah, ah ! — Ah, ah !
Cum aș putea,
Ya leili, ya eini[1],
Să mă gândesc
Să-ți scap ?

[1] Ya leili, ya eini înseamnă „o, noapte, o, ochilor !" Aceste cuvinte însoțesc de obicei, ca un refren, versurile și cântecele arăbești.

Ah, ah ! — Ya leili !
Ah, ah ! — Ya eini !
Știu, da, știu :
Decât tine mai bine
Cine ești, cine ești,
Farizada, Farizada !
Ah, ah ! — Ah, ah !
Ya leili, leili ! Ya eini !
Știu decât tine mai bine
Cine ești, cine ești
Farizada, Farizada !
Eini ! Eini ! Eini !
Farizada, Farizada !
Sunt robul tău,
Robul tău credincios,
Farizada, Farizada !"

Astfel cântă, o, alăute, Pasărea Grăitoare ! Și Farizada, răpită, la limanul răpirii, uită necazurile și ostenelile ; și, luând de bune spusele minunatei Păsări care tocmai se socotise robul ei, se grăbi să-i zică :

— O, Bülbül el-Hazar, o, minune a văzduhului, dacă ești robul meu, dovedește-o dovedește-o !

Și Bülbül, drept răspuns, cântă :

„Farizada, Farizada,
Dă-ți porunca, porunca !
Farizada, porunca !
Când te-aud, te-aud, te-aud,
Mă supun, mă supun, mă supun !"

Atunci Farizada îi zise că avea mai multe lucruri de cerut și, la început, îl rugă să-i arate mai întâi unde se afla Copacul Cântător. Și Bülbül, cu viersul său, îi spuse să se întoarcă spre celălalt povârniș al muntelui. Farizada se întoarse spre povârnișul dimpotriva celui pe care-l urcase și privi. Acolo în mijlocul acelui povârniș, văzu un copac atât de uriaș, că la umbra lui s-ar fi putut adăposti o oaste întreagă. Și se miră în sufletul său și nu știu cum ar putea face să dezrădăcineze și să ia cu sine asemenea copac. Însă Bülbül, care-i vedea încremenirea, îi grăi, cântând, că nu era deloc nevoie să dezrădăcineze copacul cel bătrân, ci că era de ajuns să-i rupă o ramură, cât de mică, și s-o răsădească oriunde-i va plăcea, că o s-o vadă pe dată cum prinde rădăcini și se face un copac tot așa de frumos ca și cel pe care-l privea. Farizada se îndreptă spre copac, auzi cântul ce răsufla din el și-și dete seama că se afla în fața Copacului Cântător ! Căci nici boarea în grădinile Persiei, nici alăutele indiene, nici harpele Siriei, nici ghitarele Egiptului nu dăduseră vreodată o armonie asemănătoare cu cântecul miilor de guri nevăzute ce erau în foile acelui Copac muzicant.

Și după ce Farizada, trezindu-se din răpirea în care o cufundase acel cânt, culese o ramură din Copacul Cântător, se întoarse spre Bülbül și-l

rugă să-i arate unde se găsește Apa de Aur la Culoare. Pasărea Grăitoare îi spuse să se întoarne către asfințit și să meargă să se uite după stânca albastră pe care o va vedea într-acolo. Îndată Farizada se înturnă către asfințit și văzu o stâncă ce era de peruzea fragedă. Se îndreptă către locul acela și, îndărătul stâncii de peruzea fragedă văzu țâșnind un pârâiaș subțire, asemenea aurului topit. Și apa aceea, toată de aur, a pârâiașului zămislit din stânca de peruzea, era încă și mai minunată, aflându-se străvezie și proaspătă ca apa însăși a topazelor.

Pe stâncă, într-o crăpătură, era pus un ulcior de cleștar. Farizada luă ulciorul, îl umplu cu apa ceea strălucitoare și se înapoie la Bülbül, cu ulciorul de cleștar pe umăr și cu creanga cântătoare în mână.

Și iaca așa stăpâni Farizada cu surâs trandafiriu cele trei lucruri de neasemuit.

Și-i spuse ea lui Bülbül :

— O, tu, cel mai frumos, îmi mai rămâne să-ți rostesc o rugăminte. Numai ca s-o văd împlinită am venit de la așa depărtare, în căutarea ta !

Și cum Pasărea Grăitoare o porni să vorbească, ea zise cu glas tremurător :

— Frații mei, o Bülbül, frații mei !

Când auzi Bülbül aceste vorbe, păru foarte stingherit. Căci știa că nu-i stătea în putere să

lupte împotriva celor din Nevăzut și a vrăjilor lor și că el însuși le era supus dintotdeauna. Dar își spuse îndată că, de vreme ce soarta i-a adus izbândă prințesei, el o putea sluji, de atunci înainte fără teamă, nemaiținând seama de vechii săi stăpâni. Și drept răspuns, cântă :

„Cu picături, picături, picături,
Din Apa Ulciorului de cleștar,
O, Farizada, Farizada !
Cu picături, picături, picături,
Stropește, o, trandafirie, trandafirie,
Stropește pietrele muntelui,
Cu picături, picături, picături,
O, Farizada, Farizada !"

Atunci Farizada luă într-o mână ulciorul de cleștar și în cealaltă colivia de aur a lui Bülbül și ramura cântătoare, și scoborî iar poteca. Și de fiece dată când întâlnea un bolovan de piatră neagră, îl stropea cu câteva picături din Apa de Aur la Culoare. Și piatra prindea viață și se schimba în om. Și Farizada, neuitând nici una, își găsi în chipul acesta frații.

Farid și Faruz, astfel sloboziți, alergară să-și îmbrățișeze sora. Și toți domnii pe care-i dezlegase de somnul lor de piatră, veniră să-i sărute mâna și se socotiră robii ei. Și toți laolaltă scoborâră spre câmpie și încălecară pe cai, după ce

Farizada îi slobozi, deopotrivă, de farmec. Şi apucară spre Copacul Bătrânului.

Dar Bătrânul nu mai era pe pajişte, şi Copacul nu mai era nici el pe pajişte. Şi Bülbül, deoarece Farizada îl întrebă, îi răspunse cu glas ce se făcu deodată plin de cumpăt :

— De ce voieşti să-l mai vezi pe Bătrân, Farizada ? El i-a dat fiicei oamenilor învăţătura bucului de lână care biruieşte glăsurile rele, glasurile pizmaşe, glasurile stingheritoare şi toate glasurile ce tulbură sufletul lăuntric şi-l împiedică să ajungă pe creste. Şi, după cum măiestrul se şterge dinaintea învăţăturii sale, tot aşa, o, Farizada, Bătrânul Copacului s-a făcut nevăzut, după ce ţi-a trecut înţelepciunea lui ! De acum înainte relele care-i mâhnesc pe cei mai mulţi dintre oameni nu vor avea nici o putere asupra sufletului tău.

Astfel rosti Pasărea Grăitoare, pe locul unde odinioară se înălţa Copacul Bătrânului. Şi toţi se minunară de frumuseţea graiului său şi de adâncimea cugetelor sale.

Şi ceata care o însoţea pe Farizada îşi urmă calea. Dar curând ea începu să se împuţineze, căci, pe măsură ce se găseau iarăşi pe drumul pe care sosiseră, domnii sloboziţi de vrajă de Farizada veneau, unul după altul, să-i înnoiască rostirea mulţumitei lor şi, sărutându-i mâna, se despărţeau de ea şi de fraţii ei. Şi în seara celei de

a douăzecea zile, prințesa Farizada și prinții Farid și Faruz sosiră, fără primejdii, în sălașul lor.

Pasămite, cum puse piciorul pe pământ, Farizada se grăbi să agațe colivia în grădina sa, sub un umbrar. Îndată ce Bülbül aruncă cel dintâi sunet al viersului său, toate păsările alergară să-l privească și, după ce-l văzură, îi dădură cu toatele bineți. Căci privighetorile și cintezoii, ciocârliile și pitulicile, stigleții și turturelele și toate soiurile făr-de număr ale păsărilor care locuiesc în grădini recunoscură, într-o clipă, înălțimea de netrecut a frumuseții sale. Și cu glas ascuțit și cu glas gros, întocmai ca o almee[1], însoțiră cu ciripitul lor cântul său singuratic.

Farizada se apropie apoi de un mare havuz de alabastru unde avea obiceiul să-și oglindească mereu cosița care era de aur, într-o parte și de argint în cealaltă, și turnă în el o picătură din apa cuprinsă în ulciorul de cleștar. Și picătura de aur se umflă și se înălță și se îmbelșugă în buchete scânteietoare, și nu conteni să țâșnească și să cadă iar, dând aerului înfocat o răcoare de peșteră de mare.

Îndată după asta Farizada răsădi, cu mâinile ei, ramura din Copacul Cântător. Și ramura prin-

[1] Almee — dansatoare egipteană care-și însoțește dansul cu cântece.

se, pe dată, rădăcini și se făcu, în câteva clipe, un copac deopotrivă de frumos cu acela din care se trăgea. Și un cânt răsuflă din el, atât de minunat, că nici boarea în grădinile Persiei, nici alăutele indiene, nici harpele Siriei, nici ghitarele Egiptului nu i-ar fi putut rosti cereasca armonie. Și, ca să asculte miile de guri nevăzute ale foilor muzicante, râurile se opriră din mersul lor șopotitor, păsările însele își stăpâniră glasurile, iar hoinara boare a cărărilor își strânse mătăsurile.

Iar în palat, viața își depănă din nou firul zilelor sale de fericită neschimbare. Și Farizada își urmă preumblările prin grădini, oprindu-se ceasuri lungi să steie de vorbă cu Pasărea Grăitoare, să asculte Copacul Cântător și să se uite la Apa de Aur la Culoare. Și Farid și Faruz se dedară iar vânătorilor și alergărilor de cai.

„Pasămite, într-o zi, pe un hogaș al pădurii, așa de strâmt că nu se putură da din vreme la o parte, cei doi frați se întâlniră cu sultanul care vâna. Și ei coborâră în pripă de pe cai și i se închinară cu fruntea la pământ. Sultanul, la limanul mirării, văzând în acea pădure doi cavaleri neștiuți de dânsul, înveșmântați așa de bogat, de parcă ar fi fost din alaiul său, voi să le vadă chipul și le zise să se ridice. Și cei doi frați se sculară cu o înfățișare în care mândrețea se în-

soţea minunat cu cinstirea şi cumpătul. Sultanul fu izbit de frumuseţea lor şi-i privi încântat câtăva vreme, fără vorbă măsurându-i din cap până-n picioare. Apoi îi întrebă cine erau şi unde locuiau. Căci inima-i era îmboldită către dânşii şi se tulburase. Şi ei răspunseră :

— O, rege al vremii, suntem fiii săvârşitului robului tău, fostul vechil al grădinilor. Şi locuim nu departe de aici, în casa pe care o datorăm măriniiei tale !

Şi sultanul se bucură foarte să cunoască pe feciorii credinciosului său slujitor ; dar se miră că nu se înfăţişaseră la palat până în ziua aceea, ca să facă parte din alaiul său. Îi întrebă, dar de ce se ţinuseră deoparte ? Şi ei răspunseră :

— O, rege al vremii, iartă-ne dacă ne-am ţinut deoparte până azi şi nu ne-am înfăţişat între darnicele tale mâini ; dar avem o soră, mezina noastră, care-i pentru noi cea de pe urmă povaţă a tatălui nostru şi asupra căreia veghem cu asemenea iubire, că nu ne putem gândi s-o părăsim !

Şi sultanul fu înduioşat cât se poate de această însoţire frăţească, şi se firitisi din ce în ce mai mult că-i întâlnise, zicând în cele din urmă :

— N-aş fi crezut niciodată că se află în regatul meu doi tineri atât de desăvârşiţi şi totodată atât de lipsiţi de râvnă deşartă !

Și-l apucă o dorință nestăvilită să-i privească în sălașul lor, ca să-și răcorească ochii cu vederea lor. Pe dată se destăinui celor doi frați care răspunseră cu ascultare și supunere, și se grăbiră să-i facă strajă. Și prințul Farid le-o luă înainte, ca să se ducă s-o înștiințeze pe soră-sa, Farizada, de sosirea sultanului.

Iar Farizada, care nu era deloc deprinsă a primi musafiri, nu știu de ce să se apuce, spre a da sultanului, cu vrednicie, cinstirea cuvenită. Și, în această înmărmurire, nu găsi altceva mai bun decât să meargă să se sfătuiască cu prietenul său Bülbül, Pasărea Grăitoare. Și-i spuse :

— O, Bülbül, sultanul ne face cinstea să vină să ne vadă casa și trebuie să-l ospătăm. Grăbește-te dar să mă înveți cum ne vom putea împlini rostul, așa ca să plece de la noi mulțumit !

Și Bülbül răspunse :

— O, stăpână, nu-i de trebuință s-o pui pe bucătăreasă să gătească tipsii și tipsii de bucate. Căci numai un fel i se potrivește sultanului și trebuie să i-l așezi dinainte. Și-i o mâncare de castraveți împănați cu mărgăritare !

Farizada fu mirată și, crezând că Pasărea grăise în dodii, se împotrivi zicând :

— Pasăre ! Pasăre ! Nu te gândești ? Castraveți împănați cu mărgăritare ? Dar îi o mâncare nemaiauzită ! Dacă regele ne face cinstea să steie la noi la masă, apoi de bună seamă el vrea să

mănânce, nu să înghită mărgăritare ! Voiești, poate, să spui „o mâncare de castraveți cu orez", o, Bülbül !

Dar, pierzându-și răbdarea, Pasărea Grăitoare strigă :

— Deloc ! Deloc ! Deloc !... O împănătură de mărgăritare, de mărgăritare ! Și nu de orez ! Nu de orez ! Nu de orez !

Și Farizada, care avea toată încrederea în minunata Pasăre, se grăbi să deie poruncă bătrânei bucătărese[illegible]ască mâncarea de castraveți cu mărg[illegible]n mărgăritarele nu lipseau din casă, n[illegible]. greu să le găsească într-o câtime destul de mare, spre a potrivi mâncarea.

Între acestea, sultanul, însoțit de prințul Faruz, intră în grădină. Prințul Farid, care-l aștepta în prag, îi ținu scara și-l ajută să descalece. Și Farizada cu zâmbetul trandafiriu, învăluită întâiași dată (căci Bülbül o povățuise), veni să-i sărute mâna. Și sultanul fu înduioșat cât se poate de harul ei, de curăția de iasomie ce se răspândea din ea, întreagă, și cugetând la bătrânețea sa fără urmași, plânse. Apoi zise, binecuvântând-o :

— Cel ce lasă urmași nu moare !

Coborându-și iar privirile asupra Farizadei ce stătea înclinată, adăugă :

— Iar tu, fiică a slujitorului meu, o, tulpină înmiresmată, călăuzește-ne către vreun preaplăcut umbrar, unde să ne adăpostim de arșiță !

Și sultanul, având înainte pe tremurătoarea Farizada și urmat de cei doi frați, porni spre răcoare.

Cel dintâi lucru care izbi privirile sultanului Khosru Șah fu buchetul de apă de culoarea aurului. Se opri el o clipă să-l privească cu minunare, și strigă :

— Apă încântătoare, ce trezești atâta desfătare vederii !

Înaintă spre ea, ca s-o cerceteze [illegible] de aproape și, deodată, auzi viersul Copa [illegible] întător. Își plecă urechea, răpit, la acea [illegible] ce pogora din cer și-o ascultă îndelung. Apoi strigă :

— O, cântare pe care n-am auzit-o niciodată !

Și întrucât, ca s-o audă mai bine, se duse spre locul de unde credea că vine, iată că ea conteni și o mare tăcere adormi toată grădina.

Și din sânul acelei mari tăceri se înălță glasul Păsării Grăitoare, într-un cânt singuratic, strălucitor și pierdut. Iată ce spunea :

— Fie binevenit sultanul Khosru Șah ! Binevenit ! Binevenit ! Binevenit !

Și cu cel din urmă sunet trimis de acest glas care fermeca văzduhul, toată suflarea păsărilor răspunse, în graiul său :

— Binevenit ! Binevenit ! Binevenit !

Și sultanul Khosru Șah fu vrăjit de toate acestea și sufletul său, așa de tulburat de tot ce sim-

ţise într-un răstimp atât de scurt, fu la înduioşarea cea de pe urmă. Şi strigă :

— Aici îi casa fericirii. Oh ! Mi-aş da puterea şi tronul ca să locuiesc cu voi, fii ai grădinarului meu !

Apoi, cum se pregătea să-i întrebe pe Farizada şi pe fraţii ei de unde veneau acele trei minuni de care nu izbutise să-şi deie seama apriat, ei îi arătară Copacul Cântător şi Pasărea Grăitoare. Şi Farizada îi zise :

— Cât despre obârşia acestor minuni, e o istorie pe care o voi povesti stăpânului nostru, sultanul, după ce se va fi odihnit.

Şi-l pofti pe sultan să se aşeze chiar sub umbrarul ce slujea de adăpost lui Bülbül şi unde bucatele tocmai fuseseră aduse pe o mare tipsie. Sultanul se aşeză sub umbrar, la locul de cinste. I se dădură îndată castraveţii cu mărgăritare, pe un taler de aur.

Şi sultanul, căruia îi plăceau, ce-i drept, castraveţii împănaţi, când îi văzu pe talerul întins de Farizada însăşi, fu simţitor la această grijă pe care nu şi-o putea deslusi. Dar curând fu la limanul mirării, când văzu că, în loc să fie împănaţi, ca de obicei, cu orez şi cu fisticuri, castraveţii erau potriviţi cu mărgăritare. Şi-i zise Farizadei şi fraţilor ei :

— Pe viața mea ! Ce noutate la potrivirea castraveților ! Și de când, mă rog, mărgăritarele țin loc de orez și de fisticuri ?

Iar Farizada era cât pe ce să lase talerul și să fugă de rușine, când Pasărea Grăitoare, înălțând glasul, chemă pe sultan pe nume, zicând :

— O, stăpâne Khòsru Șah !

Și sultanul ridică fruntea spre Pasăre, care urmă cu glas plin de cumpăt :

— O, stăpânul nostru Khosru Șah ! Și de când copiii unei sultane a Persiei pot fi schimbați în jivine la nașterea lor ? Dacă deci, o, rege al vremii, ai crezut odinioară un lucru atât de ciudat, n-ai dreptul să te miri de un lucru așa de lămurit ca acela de astăzi ! Apoi adăugă : Amintește-ți, stăpânul nostru, vorbele pe care, acum douăzeci de ani, le-ai auzit într-o seară, într-un sălaș umil ! De cumva le-ai uitat, stăpâne, îngăduie robului Farizadei să ți le rostească încă o dată !

Și Pasărea, cu glas asemeni dulcelui viers al fecioarelor, grăi :

— O, surioare ! Când voi fi soția sultanului, îi voi dărui o moștenire binecuvântată ! Căci feciorii pe care soarta mă va face să-i nasc din însoțirea noastră vor fi întru totul vrednici de tatăl lor ; și fata ce ne va răcori ochii, va fi un zâmbet al cerului ! Părul său va fi de aur într-o parte și de argint în cealaltă, lacrimile sale, de va plân-

ge, vor fi mărgăritare, râsetele sale, dinari de aur și zâmbetele sale, boboci de trandafir !

La vorbele acestea, sultanul își ascunse fața în mâini și suspină. Și vechea-i durere se făcu și mai vie decât în zilele amare ale trecutului. Toate gândurile înăbușite în fundul sufletului său deznădăjduit puhoiră deodată din inima sa și-o sfâșiară !

Dar curând glasul lui Bülbül se înălță iarăși, cântător, de veselie. Și zicea :

— Dă-ți vălurile la o parte, o, Farizada, dinaintea părintelui tău !

Și Farizada, care nu putea să nu asculte glasul prietenului său, ridică vălurile. Și, cu ele, căzu diadema ce-i ținea părul. Sultanul văzu asta și, cu brațele întinse, se ridică, scoțând strigăt mare. Și glasul lui Bülbül îi cuvântă :

— Fiica ta, rege ! Căci de aur într-o parte era perișorul fecioarei și de argint în cealaltă parte ; și două mărgăritare de bucurie erau pe pleoapele sale, și un boboc de trandafir pe buzele sale.

Și regele, în aceeași clipă, se uită la cei doi frați care erau frumoși. Și se cunoscu într-înșii. Iar glasul lui Bülbül îi strigă :

— Feciorii tăi, rege !

Și, pe când sultanul Khosru Șah era încă încremenit de tulburare, Pasărea Grăitoare îi povesti iute, ca și copiilor săi, adevărata lor istorie,

de la început până la sfârșit, fără să uite nici un amănunt. Dar nu-i de folos s-o mai spunem o dată.

Și nici nu isprăvise bine istorisirea, că sultanul și copiii săi, uniți unii în brațele celorlalți își amestecau lacrimile și sărutările.

Iar când își veniră oleacă în fire din tulburarea lor, sultanul zise :

— O, copiii mei, să mergem în pripă s-o găsim pe mama voastră !

Dar, o, ascultătorii mei, nu mai voim să zugrăvim ceea ce se petrecu când sărmana mamă, care trăia singuratică în fundul chiliei sale, îl văzu iar pe sultan, soțul său, și când se cunoscu mama Farizadei cu surâs trandafiriu și a celor doi feciori, frații ei. În ziua izbânzii, cele două surori zăcașe muriră de ciudă în vreme ce regelui Khosru Șah, sultanei, soția lui, mândrului prinț Farid, chipeșului prinț Faruz și frumoasei prințese Fărizada le fu hărăzită viața cea mai plină de desfătări până la sosirea Despărțitoarei prietenilor și Nimicitoarei însoțirilor.

Aceasta-i minunata istorie a Farizadei cu zâmbetul de trandafir.

Cum iepurele a învins balena și elefantul

SE POVESTEȘTE că într-o seară, iepurele se opri pe malul mării. Începuse să miroase algele și, satisfăcut, mâncă frunzele verzi gingașe. Deodată zări în apropiere elefantul și balena, care discutau ceva foarte serios. Iepurele se ascunse după o piatră mare și ascultă convorbirea lor.

— Dragă frate, elefantule, spuse grav balena, tu ești cel mai puternic dintre toate animalele pe pământ, iar eu sunt cea mai mare și mai puternică peste toate viețuitoarele mării. Hai să ne unim și să devenim stăpâni peste toți locuitorii uscatului și ai mării ! Atunci nimeni n-o să îndrăznească să ne atace și să se împotrivească voinței noastre !

Elefantului tare mult îi plăceau cuvintele balenei. El se și vedea cel mai puternic stăpân, de care toți se tem și voinței căruia toți i se supun.

— E o idee minunată, spuse el. Așa să fie.

Elefantul și balena se despărțiră, iar iepurele, rămas singur, se gândi : „Acești doi uriași vor cu forța să se facă stăpâni peste toate viețuitoarele. Asta nu se va întâmpla. Eu voi dovedi că ei nu sunt chiar atât de puternici, precum se pretind a fi și că noi iepurii nu ne vom lăsa niciodată conduși de ei".

Îngrijorat, iepurele se întoarse în pădure. El găsi mijlocul cum să zădărnicească înțelegerea dintre cei doi uriași și să păstreze libertatea pentru toate viețuitoarele. Adună prietenii săi, cărora iepurele le povesti tot ce auzise și le ceru ajutor : să-i facă rost de-o sfoară lungă și puternică și atunci o să vadă cu toții ce va face el.

Iepurii împletiră sfoara și-i dădură toată împuternicirea să procedeze așa cum va crede de cuviință.

Iepurele se îndreptă spre balenă și-i spuse sfios și supus :

— O, stăpână, cea mai puternică peste toate viețuitoarele mării, ajută o ființă slabă.

— Vorbește, micule și slăbuțule, spuse cu bunătate balena.

— Vaca mea a intrat în mlaștină și eu nu pot s-o scot, sunt mic și slab. Dă-mi voie să leg sfoara de coada ta puternică.

Balena stătu puțin pe gânduri, apoi spuse :

— Bine. Îți îngădui să legi sfoara.

Iepurele legă capătul sforii de coada balenei și spuse :

— Acum, stăpâna mea, am să mă duc și am să leg capătul celălalt al sforii de gâtul vacii. Când ai să auzi semnalul meu, să tragi din toată puterea ta.

După aceea iepurele alergă la elefant, se opri în fața lui și se plecă cu respect. El povesti și elefantului întâmplarea cu vaca, și-l rugă :

— Fii bun și ajută unei ființe firave, care stă în fața ta, să-și salveze vaca de la pieire. Afară de ea eu n-am altă avere.

— Ce trebuie să fac pentru asta, micuțule ? întrebă elefantul.

— Dă-mi voie să leg capătul sforii de puternica ta trompă, se rugă iepurele. Ție îți e de ajuns să smucești o dată ca să-mi scoți vaca din mlaștină.

Elefantul fu de acord și se pregăti să tragă sfoara la primul semnal.

Iepurele alergă, își adună prietenii, se urcă pe un deal, la o distanță egală între elefant și balenă, și sună dintr-un corn.

În acel moment el și prietenii săi văzură ceva nemaipomenit : elefantul începu să tragă într-o parte, iar balena — într-alta. Sfoara se întinse la culme trosnind și nici unul dintre ei nu putură să se miște din loc. Amândoi uriașii căzură pe gânduri.

— Ce vacă grea, spuse elefantul. Parcă aș scoate un copac cu rădăcini cu tot.

Apoi se propti cu spinarea de trunchiul unui palmier, scoase un răcnet puternic și trase sfoara și mai tare. Iar balena, simțind smucitura, se gândi : „Vaca asta blestemată vrea să intre sub pământ. Dar n-o să-mi scape".

Ea se scufundă mai mult în apă și trase sfoara brusc și puternic.

Astfel trăgea fiecare, cu îndârjire, în partea lui, iar iepurii râdeau de se prăpădeau, urmărind cum uriașii se istovesc de mânie și turbare.

Dar iată, elefantul înfășurând sfoara de câteva ori pe trompa lui, o trase puternic și scoase balena din apă. Atunci balena se opinti și se scufundă din nou în mare.

Așa făcură de mai multe ori și de fiecare dată sforțările lor deveniră mai îndârjite. În cele din urmă se întâlniră pe mal și se ciocniră unul de altul. Fiecare privind cu mirare pe celălalt, nevrând să-și creadă ochilor.

— Va să zică tu m-ai tras ? răcni elefantul.

Iar balena răcni și ea revoltată :

— Îți închipui că ești mai puternic decât mine ? O să-ți dovedesc că sunt alții mai puternici decât tine.

Furioși, începură din nou să tragă de sfoară. Dar asta nu dură mult. Iepurii auziră deodată o puternică trosnitură, sfoara se rupse în două. Ba-

lena se prăvăli în mare ca o piatră uriașă din înălțimi, iar elefantul se rostogoli și se învârti ca o minge lovită cu piciorul. Așa se despărțiră elefantul și balena furioși unul pe celălalt și rușinați de cele întâmplate.

Iepurii se despărțiră mulțumiți că au luat parte la un asemenea neobișnuit spectacol : rușinoasa înfrângere a celor doi uriași care se pregăteau să pună stăpânire peste toate viețuitoarele de pe uscat și din apă.

Beduinul[1] cel înțelept

SE POVESTEȘTE că, odată, un arab ce străbătea deșertul împreună cu un prieten de-al său se rătăcise de el și nu-l mai putu găsi cu nici un chip.

După o zi de umblet și căutare, istovit, seara se întâlni cu un beduin. Arabul, bucurându-se mult de întâlnirea cu beduinul, începu în grabă a-l întreba dacă nu cumva a întâlnit pe prietenul său de drum cu o cămilă.

— Prietenul tău e gras și șchiop ? întrebă beduinul.

— Da, întocmai. L-ai întâlnit ? exclamă arabul bucuros.

— Nu, nu l-am întâlnit. Dar spune-mi, avea în mână un baston ? Cămila lui nu avea cumva un singur ochi și ducea în spate curmale ?

Omul se bucură și mai mult și strigă repede :

— Da, da ! Ăsta e prietenul meu și cămila lui.

[1] Arab nomad din Peninsula Arabia și din Africa de nord.

Dar acum sunt foarte obosit. Cum o să-l caut pe-o asemenea căldură ? !

Beduinul îi răspunse :

— Eu nu i-am văzut, şi află de la mine că de ieri n-am întâlnit pe nimeni în deşert, afară de tine.

— Cum adică, îţi baţi joc de mine ? îl întrerupse supărat arabul. Desigur, vrei să mă înşeli, o dată ce numai adineaori mi-ai povestit amănunţit atât despre prietenul meu, cât şi despre cămila lui ?

— Da, acesta-i adevărul, eu nu l-am văzut, repetă liniştit beduinul. Şi totuşi ştiu că el multă vreme s-a hodinit sub acest palmier, apoi s-a îndreptat către Siria. Toate acestea s-au întâmplat acum trei ceasuri.

— De unde ştii toate acestea, dacă nu l-ai văzut ? ! exclamă arabul uimit.

— Nu l-am văzut, răspunse beduinul. Însă cele ce ţi-am povestit, le-am aflat după urmele lăsate de el.

Apoi îl luă de mână pe arab, îl duse spre urmele ce se vedeau pe nisip şi-i spuse :

— Uită-te la aceste semne. Aici sunt paşii omului, dincoace urmele copitelor cămilei, iar aici, urma bastonului. Priveşte urmele lăsate de om. Vezi, semnul piciorului stâng este mai adânc decât cel al piciorului drept ? Nu spune asta, oare, că omul care a trecut pe aici este şchiop ?

Acum compară urmele paşilor lui cu ai mei : el a lăsat urme mai adânci decât mine. Asta nu înseamnă oare că el este mai gras decât mine ?

Arabul se minună şi spuse :

— Toate acestea sunt foarte bune. Dar spune-mi cum ai aflat că prietenul meu are o cămilă cu un singur ochi ? Doar ea nu s-a atins cu ochii de nisip.

— E adevărat, începu să râdă beduinul. Ochii ei nu s-au atins de pământ. Şi totuşi cămila a lăsat urme pe nisip. Nu vezi oare că ea a muşcat iarba numai din partea dreaptă ? Şi aceasta numai din pricină că ea are un singur ochi şi, desigur, vede numai într-o singură parte.

Şi mai mare fu mirarea arabului.

— Dar ce urme au lăsat curmalele ? întrebă el din nou.

Beduinul făcu vreo douăzeci de paşi înainte şi spuse :

— Uită-te la aceste furnici care s-au adunat aici. Oare nu vezi cât de mult le place sucul de curmale ?

Arabul tăcu multă vreme. În cele din urmă întrebă :

— Dar vremea ? Cum ai putut socoti vremea ?

Beduinul întinse mâna către palmier şi-i spuse:

— Priveşte ! Într-adevăr, nu vezi că prietenul tău de drum s-a odihnit aici cu cămila lui ?

— Dar cum ai aflat că toate acestea s-au petrecut acum trei ceasuri ?

Beduinul râse din nou și continuă să-i explice :

— Privește umbra palmierului. Doar n-ai să crezi că omul renunță să se odihnească la umbră și se așază la soare ? Desigur, prietenul tău s-a odihnit la umbră. Eu duc o viață nomadă, de aceea știu câtă vreme îi trebuie unei umbre să se miște dintr-un loc într-altul.

O copilă bună și o lume rea

SE POVESTEȘTE că odată, demult, în vreme îndepărtată, își trăia ultimele clipe un om sărac, bătrân-bătrân. Și înainte de a-și da sufletul, îi vorbi fetei lui bune, care-l îngrijise toată viața, cum putuse mai bine, căci ea, de mică, rămăsese orfană de mamă.

— Fata tatii, nu am nici o avere să-ți las, decât această pâine. Am eu credința că, dacă tu vei fi și de acum încolo tot atât de harnică și cinstită, pâinea asta te va îndestula. Cu banii câștigați apoi pe țesăturile pe care le faci, o să poți să te gătești și să te împodobești, că destul ai îndurat sărăcia numai ca să mă îngrijești pe mine.

Și nu termină bine ultimul cuvânt, că o lăsă pe biata fată singură pe lume. Și într-adevăr, după câteva zile, cu banii câștigați pentru ceea ce lucrase, fata reuși să-și cumpere o rochie. Și pe urmă o haină groasă. Și tot așa își lua mereu

câte ceva nou. Dar vecinii, invidioşi de câte şi mai câte vedeau frumos la ea şi în casa ei, mereu îndestulată, începură să scornească tot felul de vorbe urâte pe socoteala fetei. Şi toate aceste scorneli ajunseră până la urechile Marelui Judecător. Neliniştit de ce auzise, o chemă la judecată :

— Cum de până acum, copila mea, începu el, nu ai avut nici după ce bea apă, şi alături de tatăl tău eraţi cei mai sărmani oameni de aici, iar acum tu izbuteşti să te îmbraci atât de frumos şi nu-ţi mai lipseşte nimica în casă ?

— Preamărite judecător, îi răspunse orfana, în clipa în care a murit tata, mi-a lăsat un codru de pâine şi mi-a spus următoarele : „Pâinea asta te va îndestula, cu banii câştigaţi din ţesăturile pe care le faci o să te gătesti şi o să te împodobeşti şi tu, că destul ai îndurat sărăcia numai ca să poţi să mă îngrijeşti pe mine". Aşa mi-a spus tata şi pâinea asta este tot ce mi-a lăsat.

Neîncrezător, judecătorul îi ceru codrul acela de pâine. Şi într-adevăr, deşi gustă o bună bucată, el văzu că din pâine nu părea că ar lipsi deloc, iar gustul ei era tare ciudat.

Convins că bunătatea fără seamăn a fetei fermeca pâinea aceea dăruită de tatăl ei în ceasul din urmă, o mângâie pe nevinovata copilă, trimiţând-o la casa ei, iar pe cei ce-o ponegriseră, numai pentru că erau roşi de invidie, fără nici un

fel de temei, în afara răutății lor, îi amenință cu temnița, dacă vreunul ar mai cuteza să spună vreo necuviință pe seama copilei nevinovate.

Și cum fata aceea, pe lângă că era cinstită și harnică, mai era și frumoasă, judecătorul îi hotărî ca mire pe fiul lui. Și lumea aceea rea plecă de acolo cu capul plecat ; judecătorul, încântat de judecata lui dreaptă, trăi mai departe liniștit, iar cei doi tineri căsătoriți trăiră fericiți până la adânci bătrâneți.

Olarul și zugravul

DEMULT, într-o țară îndepărtată, pe vremea lui Verde împărat, un olar își avea casa alături de un zugrav. Câtă vreme o duceau greu amândoi, ai fi zis că erau foarte buni prieteni. Nimic nu umbrea înțelegerea dintre ei ; dar, într-o bună zi, zugravul a fost chemat la castelul unui vestit cavaler, unde i s-a încredințat o lucrare de o sută de galbeni, altă dată, la alt nobil, a mai căpătat altă pungă cu aur și de unde era un om sărac și nimeni nu-l cunoștea, ajunsese un zugrav de vază, ba chiar un om înstărit.

În schimb, nu tot atât de bine îi mergea și olarului. Pe ici pe colo, găsea câte ceva de lucru, dar nu izbutise câtuși de puțin să-și îmbunătățească traiul de zi cu zi.

Și mereu cu ochii la sporul din gospodăria vecinului, privirea olarului nu mai era prietenoasă, ci se încărca din ce în ce mai mult de invidie.

Mai mult decât atât, dispărând ultimul grăunte al armoniei trecute, în mintea lui începu să încolțească răzbunarea. După o noapte albă, în care meșteșugise tot felul de planuri, dis-de-dimineață o porni ca vântul și ca gândul și nu se opri decât la curtea împăratului :

— Slăvite stăpâne, începu el, cunosc pe cineva în stare să-ți facă elefantul cel negru, alb ca spuma laptelui. Știu că asta ți-a fost dorința de când l-ai primit în dar. Ți-l va face aidoma elefantului sfânt din India.

— Să fie răsplătit acest om, porunci împăratul, și chiar acum să-mi aduceți la Curte pe cel ce se încumetă să-mi facă elefantul alb ca spuma laptelui.

Olarul luă punga cu galbeni, răsplata dezvăluirii unei taine atât de scumpe pentru împărat, și peaici ți-e drumul, în culmea fericirii că găsise cel mai iscusit mijloc de a-l pierde pe vecinul lui pe care-l ura, deși până mai deunăzi fusese bunul său prieten. Senin, ajunse acasă, tocmai când solia împăratului îl invita pe zugrav la palat.

— Iubite zugrav, îi vorbi blând împăratul, am aflat de la vecinul tău că știi taina vopsitului, ca nimeni altul, ba chiar din vorbele lui am înțeles că ești gata să-mi împlinești visul, de când am primit în dar elefantul cel negru. Mi-a spus că

în cel mai scurt timp vei putea să-l faci alb ca spuma laptelui. Apucă-te de lucru chiar mâine! încheie el.

Înspăimântat de ceea ce auzise din gura împăratului și mai înspăimântat de ura vecinului, pe care n-o înțelegea, nici nu știu ce să-i răspundă. Ceru răgaz de gândire până a doua zi și plecă de la palat mai mult mort decât viu.

Cu o noapte în urmă, olarul se frământase cum să-l nenorocească pe zugrav; în noaptea asta zugravul se frământa cum să scape teafăr. Se trezi buimac și fără a ști întocmai ce avea să-i spună împăratului, o porni spre palat, fiindcă așa-i făgăduise împăratului. La întrebarea:

— Când începi lucrul? îl întrebă acesta. Abia atunci zugravul se lumină și-i răspunse cu cea mai mare liniște:

— Luminate împărate, drept e că știu să ți-l fac alb, precum îl voiești. Dă însă poruncă, de îndată, olarului, vecinul meu priceput, să facă iute, cât o putea el, un vas mare în care să-mi potrivesc culoarea și în care să stea apoi elefantul; se știe doar că, orice ai vopsi, trebuie ținut în vas un timp, ca să prindă bine culoarea.

Pe cât de firească i s-a părut împăratului dorința zugravului, pe atât de nefirească i s-a părut olarului, care n-a mai văzut scăpare, când a auzit cum și ce fel era porunca împăratului.

Neavând încotro, s-a apucat de lucru, deși știa că nimeni pe lume n-a izbutit și nu va izbuti vreodată să facă un vas de pământ în care să se poată lăfăi un elefant. De atunci și până azi el mereu încearcă, dar cum pune un picior elefantul, vasul se sparge... Și astfel, olarul nostru n-a dezmințit zicala că „Cine sapă groapa altuia, cade el însuși în ea".

Pâinea și aurul

ABBAS era un țăran sărac. Muncea din zori și, până în noapte ca să-și câștige o fărâmă de pâine pentru sine și pentru familia sa, iar în timpul liber își frământa mereu mintea cum să găsească o comoară care să-l izbăvească de sărăcie.

Într-o zi de vară foarte călduroasă, Abbas, ca de obicei, muncea pe câmp. Simțindu-se tare obosit se așeză la umbra unui copac și începu să se gândească : „Dacă Allah mi-ar da o putere miraculoasă să pot preface tot ce aș atinge cu mâna, în aur, atunci de bună seamă aș scăpa de munca grea, aș trăi în îndestulare și aș sta toată ziua degeaba".

În acea clipă se auzi un glas :

— O, Abbas ! Chiar acum vei primi ceea ce dorești !

Pune mâna pe ce vrei și îndată se va prefăce în aur.

Lui Abbas nu-i venea să-și creadă urechilor. Totuși se aplecă spre pământ și puse mâna pe-o pietricică, iar ea, pe loc, se prefăcu în aur curat. Pe urmă Abbas mai atinse o altă piatră și asta de asemenea se prefăcu în aur.

Abbas se bucură mult și se gândi : „Acum o să mă duc în oraș și o să prefac pulberea și pietrele în aur... Apoi am să cumpăr pământ mult și am să construiesc un palat pe malul râului și o să-l împrejmuiesc cu o grădină mare... O să cumpăr cai frumoși și o să mă îmbrac numai în straie bogate..."

Vru să se ridice de jos, dar se simți tare istovit, și cuprins de o foame grozavă și de sete, picioarele nu-l mai ajutară la mers.

„O să înbuc mâncarea ce mi-am adus-o azi dimineață de acasă", hotărî el și întinse mâna spre merindele care zăceau într-o traistă, mică lângă un copac. Abbas apucă turta și o duse la gură, dar simți ceva tare între dinți, ca un metal. Pâinea se prefăcuse în aur ! În traistă mai rămăsese o căpățână de ceapă. Abbas se repezi și o apucă cu mâna. Mare i-a fost însă mirarea când văzu că și ceapa se prefăcuse într-o bucată de aur, pe care nu putea s-o mănânce !

Abbas se sperie tare mult. Cum o să mai mănânce și o să mai bea acum ? Cum o să trăiască

în lumea asta, în mijlocul bucăților de aur ? Desigur că va muri foarte repede de foame și sete și nu-i va fi de nici un folos atâta aur, care i-a venit, fără muncă.

Astfel cugetă Abbas, închipuindu-și cum va muri de foame și de sete în chinuri, o dată ce tot pe ce punea mâna se prefăcea în aur.

Dar deodată, deschizându-și ochii, se văzu întins la umbra unui copac, și atunci înțelese că a visat. Un oftat adânc de ușurare i se slobozi din piept ; parcă i s-a luat un munte de pe umeri.

— Slavă lui Allah că totul a fost numai un vis ! spuse Abbas.

Șeicul[1] și hoțul

SE POVESTEȘTE că odată printre supușii șeicului Cili, căpetenia tribului, se pripășise un renumit hoț care purta numele de Saitan. Și, pentru că el jefuia pe mulți oameni, șeicul se hotărî să-l caute, să-l omoare și astfel să scape poporul de o năpastă.

Într-o zi, pe când șeicul călătorea prin stepă, în căutarea lui Saitan, întâlni un drumeț. Se salutară între ei, iar drumețul îl întrebă :

— Încotro călătorești ?

— Îl caut pe Saitan ! răspunse șeicul.

— Pentru ce îl cauți ? se interesă străinul.

— Vreau să-l omor și să scap tribul de el, răspunse șeicul Cili.

Atunci drumețul spuse :

— Eu sunt Saitan.

Șeicul se aruncă asupra lui și îndată se încinse o luptă crâncenă. În cele din urmă, Cili îl birui-

[1] Șeic — căpetenie a unui trib arab.

și-l trânti la pământ. Scoase cuțitul și vru să-l omoare. Dar Saitanul îl opri.

— O clipă, șeicule ! Știu, tu poți să mă ucizi, însă mai întâi ascultă-mă ce-ți voi spune !

— Vorbește ! poruncì șeicul.

— Nu vei câștiga nimic, omorându-mă. Dar dacă mă vei cruța, te vei alege cu folos.

— Ce fel de folos ? întrebă curios șeicul Cili.

— Dacă mă vei lăsa în viață, mă oblig să-ți pun în fiecare zi, sub pernă, douăzeci de rupii de argint. Și voi face acest lucru până la sfârșitul zilelor tale, spuse Saitan.

Auzind acestea, șeicul șovăi, apoi se gândi : „Într-adevăr, ce folos voi avea omorându-l ? Doar nu-i singurul hoț în lumea asta. Există atâția. Dar dacă îl voi cruța, el îmi va aduce în fiecare zi câte douăzeci de rupii de argint". Și, încheind alianță cu Saitan, îl lăsă să plece în voia sa.

A doua zi dimineața, șeicul ridică perna și, într-adevăr, găsi sub ea douăzeci de rupii.

Astfel se petrecură lucrurile o săptămână întreagă. Șeicul nu suflă nimănui o vorbă despre asta. „Curios, gândi el, cum am ajuns, fără nici o muncă, să fiu părtaș la averea lui Saitan."

Într-una din dimineți, șeicul, trezindu-se băgă mâna sub pernă, ca de obicei, dar nu găsi nici o rupie, și se gândi că Saitan pesemne uitase să-i aducă rupiile și că mâine, în mod sigur, i le va aduce pentru două zile.

Dar nici a doua zi banii nu apărură sub pernă. Șeicul Cili mai aşteptă încă o zi : acelaşi rezultat. Se mânie foarte şi porni în căutarea hoţului.

În aceeaşi stepă şi în acelaşi loc, se întâlniră din nou.

— Eşti un mincinos ! strigă şeicul către Saitan. M-ai înşelat !

— Cum te-am înşelat ? întrebă Saitan.

— Ai promis doar că-mi vei aduce în fiecare zi câte douăzeci de rupii, pe care eu trebuia să le găsesc sub pernă. Dar iată, de câteva zile, nu văd nici un ban.

— O, şeicule, răspunse Saitan, aceasta doar nu e o datorie pe care trebuie s-o plătesc cu orice preţ. Câteva zile ţi-am adus banii, însă pe urmă am încetat să fac acest lucru. Dacă eşti nemulţumit, hai să ne batem.

Şeicul Cili îşi pusese toată încrederea în puterile sale, deoarece îl mai biruise o dată pe Saitan. Duşmanii se încăierară din nou. De data aceasta, însă, hoţul îl ridică în sus pe şeic, îl trânti la pământ, i se aşeză pe piept, scoase cuţitul şi vru să-i ia zilele.

Atunci şeicul îi spuse :

— O, Saitan, văd că eşti gata să mă pierzi, dar, înainte de aceasta, dă-mi voie să-ţi pun o întrebare.

— Vorbeşte, se lăsă înduplecat Saitan.

— Când ne-am întâlnit acum o săptămână şi ne-am măsurat puterile, te învinsesem. De ce dar, acum, când nici unul dintre noi nu s-a schimbat, tu m-ai biruit ?

— Pricina, răspunse Saitan, stă în aceea că la prima noastră luptă tu m-ai biruit datorită cauzei tale drepte. Însă acum tu ai pornit în căutarea mea din răzbunare, pentru bani ; de-aceea te-am doborât eu de data aceasta.

Şeicul înţelese de ce pierduse lupta şi-i păru rău că la prima lor întâlnire nu-şi dusese hotărârea până la capăt.

Tisna Vati

TISNA VATI era numele unei zeițe, fiica marelui zeu Batara Guru. Se povestește că ea locuia împreună cu tatăl ei în cer. Era o fată negrăit de frumoasă, cum alta nu se afla pe lume, dar era peste măsură de zburdalnică și nu-i plăcea deloc să trăiască în cer lângă tatăl ei. Privind întruna în jos, spre pământ, la oamenii care umblau, munceau și se veseleau, ea ofta mereu, zicându-și :

— Ah, cât de mult aș vrea să mă fac o simplă muritoare !

Când tatăl ei pleca pe pământ să se lupte cu Duhul Vânturilor, ea îl ruga, de fiecare dată, s-o ia cu el, dar Batara Guru nu i-a satisfăcut niciodată această dorință. Tisna Vati era foarte supărată că părintele ei nu-i lua în seamă rugămințile. De aceea, când Batara Guru se întorcea de la bătălii, ea nu vorbea cu el, ci umbla tot timpul mâhnită. După câtăva vreme, el se plictisi să tot vadă

chipul posomorât al fetei sale. Se mânie foarte, o chemă la sine și-i spuse :

— Iată ce-i, Tisna Vati, m-am săturat de capriciile tale și bucuros te-aș fi trimis pe pământ, ca să trăiești acolo, ca o simplă muritoare. Dar din păcate acest lucru nu este posibil. Tu ai băut din elixirul vieții veșnice. De aceea eu am hotărât să te mărit cu un zeu și am să te las pe seama lui, să se ocupe de soarta ta.

— Tată ! strigă Tisna Vati. Eu mi-am găsit bărbat.

— Cine este el ? întrebă furios Batará Guru. Nădăjduiesc că nu este fiul Duhului Vânturilor ? Nu voi admite, ca fata mea să se mărite cu fiul dușmanului meu.

— Nicidecum, tată. E cu totul altcineva. Bărbatul meu nu este un zeu, ci un pământean. Privește, te rog, în jos, îl poți vedea. Tocmai acum își muncește câmpul de orez acolo, pe coasta aceea, la poalele muntelui.

— Dar ăsta-i un om ! strigă Batara Guru, mâniat peste măsură. E un simplu muritor ! Tu ești fiica unui zeu, nu poți să te căsătorești cu el.

— Eu vreau însă să fiu soția lui ! strigă Tisna Vati și bătu puternic din picior. Nu vreau să mă mărit cu altul. El va fi bărbatul meu, chiar dacă pentru acest lucru va trebui să părăsesc cerul pentru totdeauna și să devin o simplă muritoare.

— Dar eu îți repet că tu nu ai voie să te căsătorești cu un om ! izbucni mânios Bàtara Guru. Mai bine te prefac într-un fir de orez, decât să devii soția unui muritor, ai înțeles ?

Tisna Vati se sperie, atât de straşnic se înfuriase tatăl ei. Încă niciodată nu se supărase astfel pe ea. De obicei îi îndeplinea toate dorințele.

Tânăra zeiță nu se simți bine la gândul că va împărtăși soarta zeiței Devi Sri, soția zeului Vișnu, pe care acesta a prefăcut-o într-un fir de orez, pentru faptul că nu-l ascultase. Dar Tisna Vati nu era atât de fricoasă ca Devi Sri. Ea nu voia să devină fir de orez și nici nu dorea să se mărite după un zeu. Ea își pusese în gând să fie, cu orice preț, soția unui muritor care își muncește câmpul de orez la poalele muntelui.

A doua zi, când Batara Guru se pregăti de drum în căutarea viitorului bărbat al fiicei sale, veni vestea că Duhul Vânturilor pusese din nou la cale gânduri de război. Batara Guru a trebuit mai întâi să se răfuiască cu Duhul Vânturilor. Înaintea plecării, el spuse fiicei sale :

— Când mă voi întoarce, am să-ți aduc pe viitorul tău soț.

Tisna Vati răspunse supusă :

— Bine, tată !

Dar ea n-a mai stat să aștepte întoarcerea lui. Numai ce Batara Guru purcese pe drumul ceresc, ea zbură numaidecât pe pământ. Vântul a fost

bucuros să dea ajutor tinerei zeițe și o duse până la poalele muntelui, unde își lucra ogorul tânărul fecior de țăran.

„Acum voi putea să-l văd mai de aproape" își zise Tisna Vati. Ea coborî ceva mai jos de povârnișul muntelui și începu să-l aștepte cu răbdare până ce tânărul îi va arunca o privire.

Văzând o fată neasemuit de frumoasă, chipeșul fecior se apropie îndată de ea. El desigur nu știa că se afla în fața unei zeițe.

— Ce cauți aici, frumoasă fată ? o întrebă tânărul.

— Îmi caut bărbat, spuse zâmbind Tisna Vati.

Auzind acest răspuns ciudat, feciorul zâmbi și el, apoi amândoi izbucniră într-un râs zgomotos. Acest râs, însă, a adus nenorocire fetei. Glasul ei vesel ajunse până la Batara Guru, care tocmai în acea vreme se războia cu Duhul Vânturilor. Și, cu toate că lupta se purta înverșunat, Batara Guru auzise glasul fetei sale. El o văzu pe Tisna Vati pe pământ cum stătea de vorbă, glumind vesel, cu un simplu muritor.

Batara Guru fu grozav de înfuriat de purtarea fiicei sale. Chiar în acea clipă el încetă lupta și zbură spre poalele muntelui.

Coborând pe câmpul de orez unde fata lui, zeița, stătea împreună cu tânărul țăran, el strigă furios :

— Întoarce-te îndată în cer, chiar acum !

Dar Tisna Vati nu voi cu nici un preț să se mai întoarcă în cer. Ea se simțea minunat de bine cu tânărul muritor și dragostea ei era mai puternică decât voia tatălui ei.

— Nu, spuse ea, eu nu mă mai întorc în cer. Rămân o simplă muritoare și voi trăi cu bărbatul meu pe pământ...

— Bine, ai să rămâi pe pământ, spuse Batara Guru. Dar n-ai să fii nici zeiță, nici femeie. Ai să te prefaci într-un fir de orez și sufletul tău va trăi mereu aici, pe colina acestui munte.

Nici nu termină bine de spus Batara Guru aceste vorbe, când Tisna Vati se prefăcu într-un subțire și zvelt fir de orez.

— Asupra mea s-a abătut o soartă nemiloasă ca și asupra zeiței Devi Sri, spuse Tisna Vati, oftând din adâncul sufletului.

Acum stătea pe câmpul de orez, acoperit cu apă, legănându-se trist și înclinându-se în fața tânărului, alesul inimii sale. Iar el, fără să scoată vreun cuvânt, mângâia duios firul de orez. Nu putea să muncească așa cum muncise mai înainte. Privirile îi rămăseseră ațintite asupra firului de orez, în care se prefăcuse iubita lui.

Atunci și Batara Guru se înduioșă și i se făcu milă de tânărul țăran.

— De ce nu le-aș da voie să rămână împreună ? își spuse el. E adevărat, acum e greu să mai fac ceva. Tisna Vati va rămânea pentru totdeauna un fir de orez, deoarece sufletul ei s-a statornicit lângă acest munte. Pentru aceasta, însă, eu pot să-l prefac și pe tânăr, de asemenea, într-un fir de orez...

Și, deodată, tânărul se prefăcu într-un fir de orez.

Batara Guru privi uimit cum amândouă firele de orez se înclinară unul spre celălalt, se îmbrățișară ca și cum ar fi vrut să arate cât de puternică și de mare este dragostea lor. Batara Guru clătină însă numai din cap și-și luă repede zborul spre cer.

Bravidjaia Tiung Vanara

ACUM CÂTEVA SUTE DE ANI, printre cârmuitorii insulei Iava, era un radja cu numele de Mundang Vanghi, fiul lui Prabu Mundang Vanghi. Se spune că acesta era un om aspru și rău.

Într-o zi, Mundang Vanghi plecă în munți, la vânătoare. Acolo întâlni un pustnic, care îi prezise că nevasta sa îi va naște trei feciori și că feciorul cel mai mare îi va pricinui moartea.

Auzind prezicerea pustnicului, cârmuitorul se mânie foarte. Cuprins de furie, porunci cu glas tare însoțitorilor săi de drum să-l omoare pe pustnic. Dar nici unul nu s-a încumetat să-i îndeplinească porunca. Și nici el însuși nu îndrăzni să-l ucidă pe cerșetorul cel sfânt. De aceea se întoarse către pustnic și-i grăi :

— Dacă nimeni nu se încumetă să te omoare, îți poruncesc să părăsești îndată aceste locuri. Mi-e totuna unde ai să pleci. Iar eu jur că îndată ce se va naște fiul meu îl voi îndepărta de la palat și-l voi pierde.

Zi și noapte îl frămîntă pe radja prorocirea pustnicului. Iar cînd se născu fiul, el porunci uneia dintre doici să-l ia de la maică-sa, cînd aceasta va adormi, și să i-l aducă lui. Cînd doica i-l aduse, el porunci robului său credincios să-l ducă pe țărmul mării și să-l arunce în apă.

Pe rob însă nu-l lăsă inima să îndeplinească porunca crudului cârmuitor. El duse copilul pe țărmul mării și acolo începu să-l cheme pe Kiai Belorong, zeul mării :

— O, Kiai Belorong, atotputernicul zeu al mării ! Stăpânul meu, radja Mundang Vanghi, mi-a poruncit să arunc în mare pe fiul său, noul născut. Dar pe mine nu mă lasă inima să săvârșesc o astfel de faptă... De aceea te implor să-mi arăți un semn, ca să știu ce trebuie să fac cu acest copil nevinovat ?

— Rob al lui radja ! Văd că nu ai inimă atât de rea ca stăpânul tău. Lasă pruncul în prima peșteră de piatră pe care o vei întâlni în calea ta. După aceea te vei întoarce la radja și-i vei spune astfel : „Stăpâne al meu, voința ta a fost îndeplinită ! Fiul tău se află acum în puterea zeului Kiai Belorong ! Radja se va bucura și nu te va mai întreba niciodată ce-ai făcut cu copilul. Să nu ai nici o teamă, voi lua pe noul născut sub ocrotirea mea.

Robul lăsă pruncul în prima peșteră întâlnită în cale, apoi se întoarnă la stăpânul său.

Când radja Mundang Vanghi îl întrebă de copil, acesta îi răspunse :

— Luminăția ta, am făcut precum ai poruncit! Fiul tău se află acum în împărăția lui Kiai Belorong.

— Foarte bine. Pleacă ! spuse radja.

A doua zi, la palat, toți umblau îndureraţi. Mama copilului se trezi dimineață speriată : i se furase copilul. Neputând să suporte nenorocirea, se îmbolnăvi greu și în aceeași noapte muri.

După câteva luni, radja Mundang Vanghi a și uitat de răposata sa nevastă și-și luă o nouă soție, pe o prințesă din statul Pedjadjoran. Aceasta îi născu doi fii. Pe cel mare îl chemară Raden Tanduran, iar pe mezinul Aria Babangan. Radja își iubea mult feciorii și era bucuros că primul său fiu nu era printre cei vii. Cu vremea nici nu mai pomenea de el.

După ce robul cârmuitorului lăsă pruncul în peșteră, Kiai Belorong trimise acolo pe un pescar care nu avea copii. Acesta de mult îl rugase pe zeul Brama să-i trimeată un copil. Apropiindu-se de peșteră, pescarul auzi plânsetul noului-născut. Se opri în pragul peșterii ca să distingă de unde se aude scâncetul. Pe urmă intră în peșteră și văzu într-un ungher întunecos copilul, pe un pat de ierburi uscate. Pescarul rămase uimit și se bucură mult văzând pruncul. Îl ridică și-l înfășură într-o bucată de plasă.

„Pesemne însuși zeul Brama mi l-a trimis, atotputernicul și milostivul Brama !“ se gândi pescarul.

Și-l duse acasă. Nevastă-sa, așteptându-l în colibă, se minună văzându-și bărbatul venind foarte încet, purtând un ghemotoc în mâini. Îi alergă în întâmpinare să-i ajute și încă de departe îi strigă:

— Ce-ai acolo, Kaiman ?

— Un mic băiețel ! îi răspunse bărbatul. Un mic băiețel pe care mi l-a dăruit zeul Brama !

Rasula, soția lui, nici nu înțelese de la început despre ce-i vorba. Dar când văzu copilul, fu cuprinsă de bucurie și exclamă :

— Ah, micuțul băiețel ! Atotputernicul Brama a auzit rugile noastre !

Astfel, pe fiul cel mare al lui Mundang Vanghi începură să-l crească și să-l instruiască pescarul Kaiman împreună cu nevastă-sa Rasula, o femeie bună și inimoasă.

Trecură mulți ani. Cârmuitorul îmbătrâni de tot, însă rămase tot rău și împietrit la inimă. Ambii săi feciori, Raden Tanduran și Aria Babangan, erau de asemenea înrăiți.

În schimb, fiul cel mai mare al lui radja, luat de pescar, era vesel și inimos. Și, pe deasupra, foarte frumos.

— E, desigur, din neam de cârmuitori, vreun fiu de radja, îi spunea câteodată Kaiman, în șoaptă, nevestei-și. Privește-l, ce piele aurie are, ce

înalt și ce frumos e ! Se pare că a fost răpit de dușmanii tatălui său și ascuns în acea peșteră. Ai răbdare, cu vremea o să aflăm cine este.

— Numai de nu ni l-ar lui nimeni, răspunse Rasula.

— Eu totuși vreau să aflu adevărul, dacă este fiu de radja, zise pescarul.

Mânat de curiozitate, el porni către pădure să se întâlnească cu pustnicul. Însă cerșetorul cel sfânt nu voi să-i destăinuie întâmplarea cu pruncul, ci i-a spus numai atât :

— Să-l duci în orașul Pedjadjaran, la un meșter fierar, să învețe acolo fierăria.

Trecură câteva luni și toți fură uimiți de ușurința cu care băiatul își însuși meseria. Și atunci pescarul își dădu seama că fiul său adoptiv este într-adevăr urmașul unui radja.

După câțiva ani, vestea despre iscusita sa artă se răspândise în toată țara și oamenii începură să prețuiască mult uneltele făurite de el. Știrea despre tânărul fierar ajunse și până la radja Mundang Vanghi. Acesta își exprimă dorința să-l viziteze ca să-i admire meșteșugul.

Intrând în fierărie, radja îl găsi pe vestitul fierar lucrând și fu surprins văzând fața tânărului luminată de flăcările focului. Radja ar fi vrut să-i spună ceva, dar se pierdu și nu scoase nici un cuvânt. Tânărul fierar semăna cu răposata nevastă-sa, ca două picături de apă. Câtăva vreme,

radja, uimit peste măsură, stătu tăcut ; apoi spuse :

— Cum te cheamă, fierarule ? Părinții tăi se vede că sunt de neam nobil ?

Tânărul răspunse respectuos :

— Asta nu știu, Luminăția ta. Unchiașul Kaiman m-a găsit într-o peșteră de piatră, când eram încă mic de tot. El m-a luat la dânsul acasă și împreună cu soția sa Rasula, o femeie bună și milloasă, m-au crescut și m-au instruit. Eu îi socotesc părinții mei.

Spusele tânărului îl tulburară adânc pe cârmuitor. Fără să scoată un cuvânt, ieși din fierărie, se urcă repede în litieră și porunci robilor să se grăbească din toate puterile lor. El nădăjduia să ajungă la palat înainte de a răsări soarele.

Odată ajuns, porunci să fie chemat robul căruia, cu mulți ani în urmă, îi poruncise să arunce copilul în mare.

Când bătrânul rob i se înfățișă, radja, plin de mânie, îi strigă :

— Ia spune-mi, cum ai îndeplinit atunci porunca mea ? Ai aruncat în mare copilul pe care ți l-am încredințat ?

Cu glasul tremurând de spaimă, bătrânul rob îi spuse :

— Pe fiul tău cel mai mare l-am dus pe malul mării, însă mi-a fost milă să-l omor. Și atunci l-am chemat pe zeul Kiai Belorong, iar el...

— Iar el a trimis un pescar să-l salveze ! urlă ieșit din fire radja.

În acea clipă, Mundang Vanghi dădu poruncă sclavilor să-l omoare pe bătrân.

— Vedeți, să-mi duceți la îndeplinire porunca așa cum se cuvine, adăugă radja. Dacă o să procedați ca dânsul, o să rămâneți cu toții fără capete !

Bătrânul rob căzu în genunchi în fața cârmuitorului, mulțumindu-i pentru condamnarea sa la moarte. El dorea de mult să moară, deoarece viața ajunsese să-i fie o povară la curtea aceea. Și acum el primea moartea cu bucurie.

Astfel a înțeles radja să-i mulțumească bătrânului rob pentru serviciul său credincios și pentru viața sa petrecută în robie. Liniștit, el îi urmă pe tinerii sclavi, cărora li se poruncise să-l omoare.

După moartea bătrânului rob, Mundang Vanghi porunci să fie adus la curte pescarul Kaiman.

Când acesta i se înfățișă, radja îl întrebă furios :

— Spune-mi, pescarule, unde ai găsit pruncul pe care l-ai instruit ca pe un prinț ? Ce știi despre neamul lui ?

— Luminăția ta, spuse pescarul cu supunere, eu l-am găsit când era încă mic de tot, într-o peșteră de piatră. Stătea acolo și plângea de foame. Nu știu nimic cum de a ajuns acolo. Acum e un tânăr zdravăn, înalt, inimos și bun la suflet. Pie-

lea îi este de culoare aurie și asta înseamnă că este fiu de radja. De aceea eu l-am și instruit ca pe un prinț.

— Va să zică tu, un simplu pescar, neștiind nimic despre acest copil, l-ai dat la învățătură la fierărie, așa cum se obișnuiește cu prinții, spuse cu răutate radja. Și toate acestea numai pentru pricina că el are pielea mai luminoasă decât a ta ? Asta nu-i de ajuns ca el să fie socotit fiu de radja. Mulți oameni au o astfel de piele.

— Se prea poate, Luminația ta, răspunse pescarul. Dar nu numai asta vădește originea sa nobilă. Ci și glasul lui, înfățișarea, mersul lui, totul arată clar că el este fiu de radja.

Mundang Vanghi răspunse râzând :

— Fierarul pe care l-am văzut azi dimineață nu seamănă nici pe departe cu un prinț. Și acum, întoarce-te în satul tău !

Kaiman se ploconi supus și, luându-și rămas bun de la radja, părăsi palatul. Purtarea cârmuitorului îl puse pe gânduri. De ce radja deodată a început să se intereseze de învățătura băiatului ? Pescarul nu putea să priceapă. Iar când îi povesti totul neveste-si, femeie proastă, nici ea nu înțelese nimic.

— Mai bine întreabă despre acest lucru pe pustnicul care locuiește în țara Kedu, spuse ea băr-

batului său. El, desigur, va putea să-ți explice de ce radja se interesează atât de mult de fiul nostru.

A doua zi, pescarul purcese spre țara Kedu. Pe pustnic îl găsi într-un templu. Lui Kaiman, desigur, nici prin gând nu-i trecuse că cerșetorul sfânt este unul și același pustnic care, cu mulți ani în urmă, i-a prezis lui radja că va fi omorât de fiul său cel mai mare. Din acea vreme bătrânul se găsea în exil și trăia într-un templu. Kaiman, se înțelege, nu știa nimic despre acest lucru. El îi povesti pustnicului istoria sa și-l întrebă de ce radja Mundang Vanghi a trimis robi cu litieră după el, un simplu pescar.

— De ce, deodată, atâta cinste a dat peste mine ? întrebă el. De ce radja ne-a întrebat cu atâta insistență despre proveniența fiului nostru adoptiv ? Noi, pur și simplu, nu pricepem nimic. De aceea am venit aici ca să-mi deslușești despre ce este vorba. Eu am observat că fiul nostru adoptiv după glas și mers aduce a Mundang Vanghi. S-ar putea ca el să fie fiul unei roabe de-a lui radja și de aceea l-au aruncat în peșteră ? Spune-mi, sfinte pustnic care-i adevărul ? Au temeiul presupunerile mele ?

— Mai întâi odihnește-te bine aici, îi răspunse pustnicul. Te văd foarte ostenit de drum. Iar eu în vremea asta mă voi strădui să lămuresc

de ce radja Mundang Vanghi dorește să știe atât de mult de unde a fost luat fiul tău adoptiv.

Două zile și două nopți, Kaiman petrecu în templul pustnicului. În a doua noapte, cerșetorul îi spuse :

— Pescarule, am găsit răspuns la întrebarea ta. Vântul mi-a arătat calea către dezlegarea acestei taine. Bufnița și porumbița mi-au destăinuit cu strigătele lor. Porumbița mi-a șoptit la ureche despre aceasta, că radja Mundang Vanghi a poruncit să fie ucis fiul său mai mare. Robul căruia i s-a dat poruncă să săvârșească omorul nelăsându-l inima să facă așa ceva, a ascuns pruncul într-o peșteră de piatră. Să nu crezi că fiul tău adoptiv este din neamul robilor. Nu, el este fiul Andinei, prima soție a lui Mundang Vanghi. Lui i se cuvine tronul tatălui său și cârmuirea țării. Dar să nu-i spui băiatului nici un cuvânt despre acest lucru. Încă n-a sosit vremea pentru așa ceva, deoarece fratele său Raden Tanduran e încă puternic și se folosește de dragostea norodului. Să ai grijă de fiul tău adoptiv ca de ochii din cap. Iată, asta-i tot ce pot să-ți spun. Și acum să nu te întorci în satul tău, ci să mergi mai întâi la Podjadjaran să-ți vezi fiul.

Pescarul purcese spre Podjadjaran și bine făcu, pentru că tocmai atunci sosi acolo Mundang Vanghi. Radja știa de-acum că fierarul nu este

altcineva decât prințul cel mai mare. El își puse în gând să-l piardă, și pentru aceasta hotărî să recurgă la un șiretlic.

Văzându-l pe tânăr, cârmuitorul îi spuse cu blândețe :

— Bună dimineașa, fierarule !

— Bine ați venit, Luminăția voastră, răspunse fierarul.

— Am venit să te întreb dacă vrei să-mi vinzi cușca asta pentru tigri, zise Mundang Vanghi. Și aș vrea să știu dacă e îndeajuns de puternică pentru a pune în ea doi tigri.

— Nici zece tigri nu vor putea rupe barele acestei cuști, răspunse fierarul.

— Însă înainte de a o cumpăra, aș vrea să te rog s-o mai cercetezi încă odată pe dinăuntru. Dacă barele sunt destul de rezistente, precum și peretele din spate. După cum se știe, tigrii sunt animale fioroase și s-ar putea întâmpla vreo nenorocire. Așa că, intră în cușcă și mai examineaz-o o dată cu atenție.

Fierarul nu bănuia că radja îi pregătește o cursă. El deschise porțile și intră în cușcă. Dar în acea clipă se ivi Kaiman. Dându-și seama ce nenorocire îl amenință pe fiul său adoptiv, se apropie repede de el și-i șopti la ureche :

— Nu intra singur în cușcă ! Radja vrea să te omoare ! Spune-i să intre și el cu tine în cușcă....

— Ei, bătrâne, ce tot șoptești acolo ? strigă furios Mundang Vanghi. Tu nu știi că pot să te ucid pentru faptul că ai venit aici nechemat, când aici se găsește cârmuitorul tău ? Să pleci imediat din fața mea !

După aceasta se adresă din nou fierarului :

— Iar tu să-mi îndeplinești porunca și să intri în cușcă !

— Dar, Luminăția ta, încă n-ai văzut ce lacăt mare și puternic am făcut pentru cușcă. Nu vrei să-l vezi ?

— Unde e ? îl întrebă radja.

— În cușcă, răspunse tânărul. Ia privește-l ce ușor și simplu se închide !

Conduceți-mă în cușcă, porunci el robilor săi. Vreau s-o cercetez pe dinăuntru.

Numai ce Mundang Vanghi intră în cușcă, Kaiman se aruncă spre ea și o închise. Apoi se întoarse către robi și le spuse :

— Ridicați-l și duceți-l pe țărmul mării. Și acolo să faceți cu el ceea ce dorește tot norodul. Iar voi o să fiți eliberați din lanțurile robiei și veți fi bine răsplătiți.

Robii la început stătură în cumpănă, se temeau de curtenii cârmuitorului. Însă după ce pescarul îi încredință că nimeni nu se va atinge de ei, ridicară cușca, în care spumega de furie radja, și-o duseră acolo unde le poruncise pescarul.

Ajungând pe malul mării, ei se îndreptară către peștera de piatră în care, cu mulți ani în urmă, pescarul găsise copilul.

Mundang Vanghi, înebunit, tremura de frică la gândul ce-o să i se facă și urla cât îl ținea gura :

— Dați-mi drumul ! Robii mei, nu ascultați pe acest om ! Eu sunt cârmuitorul vostru, vă promit să vă răsplătesc cu pietre scumpe ! Am să vă las pe toți liberi. O să puteți pleca oriunde-ți vrea !

Dar robii nu-i dădeau nici o ascultare. Ei făceau numai ceea ce le poruncea pescarul.

Când duseră cușca în peșteră, Kaiman se îndreptă către Mundang Vanghi și-i spuse :

— Există oare pe lumea asta un tată atât de crud, care să poruncească fără milă ca fiul său, nou născut, să fie aruncat în mare ? Cunoști un asemenea tată ?

Radja se înfurie și mai tare și nu-i răspunse nimic pescarului.

Unul dintre robi, fiul bătrânului sclav ucis de radja, spuse :

— Tatăl fără inimă despre care vorbești este însuși Mundang Vanghi ! El l-a dat pe fiul său tatălui meu spunându-i : „Karno, ia-l și du-l pe prințul nou-născut pe țărmul mării și aruncă-l în apă". Tatăl meu a dus pruncul, dar nu s-a îndurat să-l omoare. A întrebat pe zeul mării, Kiai

Belorong. Acesta i-a răspuns : „Rob al craiului, tu nu ai inimă crudă ca stăpânul tău. Lasă copilul în prima peșteră de piatră pe care o vei întâlni în cale". Și tatăl meu a dat ascultare zeului mării.

— Iar eu am găsit copilul în peșteră, l-am luat acasă, și l-am crescut ca pe propriul meu fiu, continuă pescarul istorisirea tânărului sclav. După aceea se întoarse din nou către radja : Dar cine a vrut să arunce în cușcă pe fiul său regăsit și să-l lase pradă tigrilor ?

— Însuși radja Mundang Vanghi ! exclamă fiul bătrânului ucis.

Radja își ieșise din minți de furie. Gura îi era plină de spume, iar ochii păreau că-i vor sări din orbite din clipă în clipă. Urla și se zbătea ca un tigru. Apoi căzu pe podeaua custii și-și dădu duhul.

Pescarul îi dădu fiului său adoptiv numele de Bravidjaia Tiung Vanara. Acum el putea să cârmuiască țara în locul lui Mundang Vanghi. Pe fiii acestuia din a doua căsătorie, Raden Tanduran și Aria Babangan, îi izgoni din țară. Dar din această pricină se iscă războiul fraticid, însă noul cârmuitor izbuti să-i înfrângă pe dușmanii săi.

Domnia lui Bravidjaia nu dură mult, deoarece Raden Tanduran se întoarse cu o armată numeroasă și ocupă din nou țara.

Bravidjaia Tiung Vanara își adună toți sclavii săi și se îndreptă către pădurile fără sfârșit. În aceste păduri ei nu găsiră altă hrană decât fructele amare ale copacilor.

Aici Bravidjaia a întemeiat o țară nouă căreia îi dădu numele de Madjapahit, ceea ce înseamnă fructe amare.

Astfel a luat naștere satul Madjapahit.

Crăiasa albinelor albe

ÎNTR-O INSULĂ creștea odată un manghier[1] plin de știubeie de albină. Când fagurii se umpleau de miere, venea un om pe nume Rakian. El împlânta în trunchiul copacului bucăți de bambus în chip de trepte și astfel ajungea până la știubeie.

Într-o zi, Rakian ajunse la manghier și porni să se cațere tocmai când soarele începuse să asfințească. În copac se aflau mulți stupi, dar albinele din fagurele aflat pe creanga cea mai înaltă erau albe.

„Până acum n-am mai văzut albine albe", își spuse Rakian.

Trase cuțitul din teacă și se îndreptă spre creanga cu pricina. În clipa când tăie creanga, auzi cum albinele din fagure să văitau :

[1] Arbore tropical înalt de peste zece metri, cu fructe roșietice, mari.

— Au, ne doare !

Rakian puse cuțitul în teacă, mirându-se că albinele pot vorbi ca oamenii. Dar ele îi spuseră :

— Dacă vrei să iei fagurele nostru, desprinde-l cu grijă !

Rakian făcu întocmai și vârî fagurele cu albine albe în traista ce o avea la subsuoară. Când coborî din copac, băgă de seamă că se întunecase de-a binelea, așa că porni în grabă spre casă. Atârnă traista în cui și, frânt de oboseală, se trânti în pat, adormind pe loc.

Dis-de-dimineață Rachian plecă, grăbit să ajungă la lanul său de orez, așezat foarte departe de casă. Mare îi fu mirarea seara, la întoarcere, găsind pe masă o ulcică plină cu orez, deasupra căreia se vedea un pește de toată frumusețea, bine prăjit. Rakian crezu că trecuse cineva în lipsa lui pe acasă și în locul fagurelui de miere îi lăsase peștele și orezul. Dar nu, fagurele era tot în traistă ! Biruit de foame, Rakian mâncă în cele din urmă peștele, lăsând o bucată și pentru a doua zi. În zori, luă cu el ce mai rămăsese în ulcică și plecă iarăși la câmp.

Seara găsi din nou mâncarea pregătită. Albinele nu lipseau nici ele din traistă. După o săptămână încheiată, Rakian se hotărî să descopere cine îi gătește mâncare în lipsa lui.

Se făcu că pleacă de acasă, ca de obicei, dar se întoarse din drum, pe furiș, și se ascunse în preaj-

ma colibei sale. O vreme, în încăpere domni o liniște deplină. Deodată din casă se ivi o femeie de o frumusețe cum nu se mai pomenise în tot ținutul. Ea se îndreptă spre râu, să umple gălețile cu apă.

În lipsa ei, Rakian se furișă în casă și se duse de-a dreptul la traista lui. Fagurele era tot acolo, dar albinele albe nicăieri. Scoase repede fagurele din traistă, îl ascunse într-un loc sigur, apoi se piti și el în spatele casei. Curând se întoarse și femeia de la râu, cu gălețile pline. Prin fereastră o văzu îndreptându-se spre traistă. O auzi apoi văicărindu-se :

— Vai, vai, oare cine mi-o fi furat scrinul cu haine ? Rakian nu putea să fie, că el e acum departe ! Tare mi-e teamă să nu vină și să mă găsească !

Cum se întunecă, Rakian ieși din ascunziș și, prefăcându-se că se întoarce de la câmp, intră în casă. Mută și împietrită, femeia stătea într-un colț al odăii. Rakian se răsti la ea :

— Cine ești și ce cauți în coliba mea ? N-oi fi venit să-mi furi fagurele cu albine albe ? !

— Eu nu știu nimic nici de fagurele, nici de albinele tale ! îi răspunse necunoscuta.

Rakian o rugă să-i gătească ceva, dar ea nici nu vru să audă, întrebând într-una cu încăpățânare :

— Oare unde să fie hainele mele ?

— Ei bine, eu ți le-am luat, îi mărturisi până la urmă Rakian.

Vai, toată averea mea era închisă în scrinul acela ! suspină ea.

Rakian îi spuse, fără să se tulbure :

— Degeaba te vaiți că tot nu ți-l dau. Sunt sigur că, dacă ți-aș înapoia hainele, te-ai îmbrăca cu ele și nu te-aș mai vedea niciodată !

— Deși sunt crăiasa albinelor albe, îi spuse mai potolită străina, nu-ți mai cer fagurele îndărăt dacă mă iei de soție. Mama mi-a dat voie să te iau de bărbat, că ești un om harnic și singur. La fel de harnică și de singură sunt și eu, iar în palatul din țara mea n-am pe nimeni care să mă aștepte.

Rakian se învoi s-o ia de nevastă și, dându-i fagurele înapoi, o întrebă :

— Ăsta ce este ?

Femeia îi zise :

— Fagurele e taina mea. De azi înainte nu mai ai voie să-mi spui că mă trag din albine, ca să nu roșesc de rușine !

Rakian îi făgădui că nu va spune nimănui nimic. La un an după căsătorie li se născu un băiat.

Într-o seară, Rakian fu chemat de vecinul său la o petrecere. La masă, oamenii îl încolțiră cu întrebările :

— De unde este femeia asta a ta, că n-am mai văzut o alta atât de frumoasă ca ea ?

— E dintr-un sat învecinat, răspunse Rakian.

După câteva pahare, uită însă de promisiunea făcută și, când îl copleșiră din nou cu întrebările, le zise :

— Dacă vreți să știți, nevastă-mea a fost înainte o albină albă !

Când se întoarse acasă, Rakian își găsi nevasta plângând. Printre lacrimi, ea îl mustră :

— Pentru că nu ți-ai ținut cuvântul dat și m-ai făcut să roșesc de rușine dezvăluind tuturor că am fost albină, află că peste șapte zile va veni tatăl meu să mă ia. Eu te voi părăsi pentru totdeauna. Copilul va rămâne să-l crești tu.

Într-adevăr, peste o săptămână, Rakian, zări o albină albă rotindu-se deasupra casei lor. Soția lui se repezi în pod și, preschimbându-se tot într-o albină albă, ieși printr-o crăpătură a acoperișului.

Rakian începu să-i strige :

— Dacă pleci tu, copilașul nostru va pieri de foame, că e mic !

Dar văzând că ea nu-l mai bagă în seamă, se repezi în casă, luă în brațe plăpânda făptură rămasă fără mamă și începu să fugă după cele două albine. Ele zburau întruna spre răsărit.

Șapte zile și șapte nopți în șir, prin lanurile de orez sau pe cărările junglei, Rakian nu le pierdu din ochi. În a opta zi albinele albe se făcură nevăzute.

Istovit, Rakian căzu lângă malul unei ape curgătoare. Acolo și tatăl și copilul adormiră buștean.

Iată că din satul apropiat se ivi o femeie care îl trezi pe Rakian, spunându-i :

— De ce dormi aici cu copilul și nu te duci în palatul soției tale ? Se află la doi pași de aici !

— Ajută-mă să scald copilașul și călăuzește-mă apoi până acolo !

Curând Rakian și femeia străină ajunseră în fața unui palat asemănător întru totul unui uriaș fagure de miere.

— Asta este casa soției tale. Odaia ta se află chiar în mijloc. Să nu te sperii dacă vei vedea tavanele odăilor înțesate de albine. Ele nu fac rău nimănui !

Înăuntru, nici urmă de om : pretutindeni numai albine... În încăperea de la mijloc însă nu mai erau nici albine ! Când copilul începu să plângă de foame, Rakian strigă :

— Soție iubită, îndură-te de copilașul nostru, că el e nevinovat !

Atunci se ivi și crăiasa albinelor albe, îmbrăcată în straie minunat de frumoase și-i zise :

— Norocul tău e că ai putut să mă urmărești, fără ca să mă pierzi din vedere timp de șapte zile. Astfel ai curmat puterea vrăjii care-mi încătușa palatul !

De îndată albinele se desprinseră de tavan şi, căzând pe podea, se schimbară în oameni, supuşi soţiei sale. Rakian trăi apoi alături de soţia şi copilul lui până la adânci bătrâneţe, ajungând unul dintre cei mai destoinici şi mai drepţi cârmuitori ai acelora care îşi păstrară, şi după ce deveniră oameni, hărnicia lor de albină.

Legenda unui cerb alb

SE POVESTEȘTE că în vremurile de demult se ivise printre locuitorii unui trib de indieni o boală nemiloasă. Multe vieți secerase această molimă. Foarte puțini dintre cei cuprinși de boală au scăpat cu viață. Zile în șir, în colibele oamenilor se auzeau vaiete și plânsete îndurerate la căpătâiul celor morți. Și astfel, multe sute de indieni — bătrâni și tineri — își găsiră liniștea în somnul cel din urmă.

Înspăimântați de urgia bolii, locuitorii tribului se înfățișară unui bătrân înțelept și-i cerură sfat ce să facă.

Înțeleptul se închise în coliba lui și o zi și o noapte, cugetă, iar a doua zi dădu răspuns norodului :

— Trebuie să părăsim îndată satul acesta și să ne mutăm cu toții pe vârful Muntelui cel Mare. Acolo vom fi mai aproape de Marele Cerb și el ne va auzi plânsetul și rugăciunile noastre.

Și oamenii își strânseră colibele și porniseră să se cațere către vârful Muntelui cel Mare. După zile și nopți grele de urcuș și după ce mai lăsară alți morți în cale, tribul ajunse pe culmile muntelui. Dincolo, în zare, se întindea fără sfârșit Apa cea Mare. Aici, pe platourile muntelui, ei își așezară colibele. Însă molima morții venea în urma lor și se părea că va secera întregul trib.

În scurtă vreme, după popasul lor pe Muntele cel Mare, moartea cea nemiloasă o cuprinse și pe Teola, fiica iubită a căpeteniei tribului. Dar și poporul o iubea pe Teola. Era o fată înaltă și zveltă ca o trestie, frumoasă ca o salcie plângătoare. Indienii o numeau mama cea mică a tribului. Toți locuitorii plângeau când urgia morții puse stăpânire pe trupșorul ei plăpând.

Și iată că într-o noapte întunecoasă toți credeau că Teola va muri. Bărbații din seminția căpeteniei ședeau în jurul focului din coliba ei, cu capetele plecate și cu mâinile strânse în fața pieptului. Femeile jeleau și cântau cântecele morții, făcând horă în jurul patului fetei muribunde.

Dar deodată se întâmplă un lucru neașteptat. Un cerb alb ca zăpada ieși din ceața pădurii. Străbătu poiana fără frică și se apropie de oamenii care stăteau în fața colibei Teolei. Tăcând, indienii se uitau uimiți cum cerbul înconjoară coliba de trei ori. Și de fiecare dată își arunca privirea spre fată de pe patul morții.

La al treilea înconjur, cerbul intră în coliba Teolei, iar fata îi întinse drăgăstos și moale, zâmbind, mâna-i galbenă ca de ceară. Cerbul, sfios, cu ochii negri și umezi, îi atinse mâna tremurândă și rece, cu buzele sale calde. Apoi ieși din colibă și dispăru în ceață.

Și numai ce plecă, Teola se sculă din pat și se îndreptă către norodul său.

— Sunt sănătoasă ! Sunt sănătoasă ! strigă ea. Marele Cerb Alb mi-a luat boala prin sărutul cald al său.

Din acea vreme, indienii nu vânează niciodată cerbul alb. El este protejat și iubit.

Prietenul fățarnic

PE VREMURI, broasca țestoasă avea copite ca multe alte animale ale pădurii. Tocmai se oprise la marginea unui luminiș să-și curețe de mâl splendoarea de copite, când a apărut ca din pământ o căprioară.

— Unde te pregătești să pleci ? întrebă fățarnic căprioara, deși prea bine o știa.

— La ospățul tapirului[1], răspunse voioasă broasca țestoasă lustruindu-și copitele cu un smoc de iarbă mătăsoasă.

— Bună treabă ! aprobă lingușitor căprioara. Arăți grozav ! Dar cele mai frumoase îți sunt sandalele ! Ce minunăție !

Pe atunci căprioara avea încă gheare.

Trăgându-se mai aproape, precum adesea face un fățarnic prieten, căprioara a mai adăugat :

---

[1] Tapir — mamifer imparicopitat din zona tropicală, cu corpul masiv, pielea netedă, buzele și nasul prelungit într-un fel de trompă scurtă.

— Așa frumusețe de încălțăminte n-am văzut în întreaga pădure!

— Îți plac copitele mele? întrebă naivă broasca țestoasă, rotindu-și-le neîncrezătoare în lumina soarelui.

— Vreau să le încerc! zise căprioara, făcând încă un pas spre broască. Spune, prietenă dragă, n-ai vrea să mi le împrumuți, să fac măcar doi pași cu ele?... Bănuiesc că nici nu le simți, de ușoare ce sunt! Împrumută-mi-le!

— Hai, fie! Dă-te mai aproape! se învoi broasca țestoasă și-i întinse pe rând copitele, luând în schimb ghearele căprioarei.

Văzând căprioara cât de bine îi vin copitele, a luat-o la goană pe unde a văzut cu ochii.

Degeaba a țipat, degeaba a plâns sărmana broască țestoasă! N-a mai ajuns la ospățul tapirului, nici în seara aceea, nici mai târziu. Se spune că, încrezătoare cum este, broasca țestoasă așteaptă și astăzi reîntcarcerea celei ce s-a dovedit a fi un prieten fățarnic.

Jaguarul și ploaia

ÎNTR-O NOAPTE, în colibă s-a făcut atâta fum, încât nu se mai putea respira. Cei dinăuntru, desprinzându-și hamacurile din grinzi și căpriori, le-au întins în fața colibei, gândind să doarmă sub cerul liber.

Departe de ei trăia un jaguar, care avea o părere grozavă despre forța și îndemânarea lui. Animalul, colindând prin pădure, a dat peste ploaie. Acesta l-a întrebat :

— Ce faci, cumetre ? Cu ce treabă ?

— Vreau să-i sperii pe oameni, să-i reîntorc în colibă, răpunse înțepat jaguarul.

— Hei, hei, cumetre ! Tu nu știi că oamenilor nu le pasă de tine ? Lor nu le este frică de jaguar !

Jaguarul nu se da însă bătut :

— Ba le este ! Vrei să-ți dovedesc ? Mă apropii și am să cânt. Ca să te convingi, apropie-te și ascultă ! O să auzi, desigur, ce-și spun.

Ploaia s-a strecurat nevăzută printre locuitorii colibei, să-i audă ce vor zice.

Jaguarul și-a dat drumul la voce :

— Hoo ! Ho-ho-ho-houu !

— Auzi-l ! ? Ce tolbă de vânătoare mi-aș face din blana lui !

— Hooo ! Ho-ho-houuuuu !

Ploaia s-a dat mai aproape și-a ciulit urechea. Oamenii nici nu s-au clintit. Unul a aruncat un butuc pe foc și-a zis :

— Mâine îl vom săgeta ! I s-a făcut lehamite de viață !

Ploaia s-a reîntors să-l caute pe jaguar. L-a găsit puțin mai încolo.

— Oprește-te ! Ajunge ! îi strigă ea.

— Spune-mi ! Ce-au spus oamenii ? o întrebă jaguarul.

— Nimic. N-am auzit nici un cuvânt ! minți ploaia.

— Nu cred ! Prea le este teamă de mine ! se umflă în pene jaguarul.

— Nici vorbă de frică, dacă vrei să afli adevărul, îi întoarse vorba ploaia. Știi ce-au spus ? De vrei să afli neapărat, iată : „Ce tolbă de vânătoare mi-aș face din pielea lui !“ Au și hotărât să te săgeteze mâine. Deci, nu le este teamă de tine. În schimb, de mine le este de-a dreptul groază !

Jaguarul a privit neîncrezător la ploaie. Apoi zise :

— Fugi de-aici ! Nici vorbă de-așa ceva !

— Nu crezi ? Ei, bine ! Uite, mă înarmez cu cele de trebuință, răspunse ploaia. Apoi adăugă : Acum, cumetre, du-te printre oameni și ascultă ce vorbesc ei !

Animalul s-a târât până la marginea luminișului și s-a ascuns cât a putut mai bine. Imediat, cerul s-a întunecat. Apoi a pornit un vânt puternic. Oamenii strigară :

— Se apropie furtuna ! Strângeți repede hamacurile !

Cerul devenise amenințător și curând începu să toarne cu găleata. Locuitorii colibei și-au luat așternuturile în grabă și s-au refugiat în colibă. Picăturile de apă l-au atins și pe jaguar.

— Vezi, cumetre ? îi zise ploaia. De, mine le este cu adevărat frică oamenilor, nu de tine !

De atunci treburile au rămas neschimbate. De ploaie ne speriem, de jaguar, ba !

Fata din golful Covarstva

ÎN VREMURILE DE DEMULT, un trib de indieni samiș trăia în apropierea unui golf îngust, care astăzi poartă numele de Covarstva. Cea mai mare parte a mâncării, ei și-o procurau din apele mării, unde erau puzderie de scoici, crabi, moluște și somoni.

Și iată că, într-o zi, un grup de fete se duse la cules de scoici. Printre ele se afla una neasemuit de frumoasă. Când scoica găsită de ea, deodată, îi scăpă din mână, fata intră în apă și se duse s-o prindă. Scoica însă îi cădea mereu din mână, iar ea se ducea tot mai departe în apă s-o prindă, până-i ajunse apa la brâu.

Deodată fata simți că cineva își prinse mâna de mâna ei. Ea scoase un țipăt de frică, dar un glas din apă îi spuse cu sfială :

— Nu te teme. N-am să-ți fac nici un rău. Vreau numai să-ți admir frumusețea.

După aceea îi slobozi mâinile și fata se întoarse acasă. Din acea zi ea se simțea mereu atrasă către

mare, iar când intra în apă, mâna nevăzută o prindea din nou de mână și glasul din ocean îi șoptea cuvinte de dragoste. Îi povestea despre frumusețea lumii din fundul mării, despre minunatele plante și pești multicolori pe care niciodată nu-i poți vedea de pe țărm. Și de fiecare dată mâna din ocean îi ținea tot mai mult mâna și tot mai mult răsunau vorbele sale drăgăstoase.

Într-una din zile, însă, apăru din apă un tânăr. El se îndreptă împreună cu fata la părinții ei și le ceru voie să-i lase să se căsătorească.

— O, nu, spuse tatăl fetei, fiica mea nu poate să trăiască în mare !

Tânărul îi istorisi cât de frumoasă este lumea la fundul mării, dar tatăl fetei nu se învoi să i-o dea de soție.

— O să regreți mult, spuse tânărul. Dacă ea nu poate să devină soția mea, am să fac ca poporul vostru să nu mai poată dobândi hrană din ocean. Și atunci veți îndura foametea.

Tatăl însă nu se înduplecă să-și dea fata după acel tânăr. În curând scoicile începură să dispară. Se împuținară somonii, iar râurile ce curgeau către marea sărată începură a se usca. Oamenii nu mai puteau prinde pești de apă dulce. După puțină vreme, râurile secară complet, iar locuitorii nu mai aveau apă de băut.

Atunci fata se îndreptă către țărmul oceanului și intră în apă. Apoi începu să-l cheme pe tânăr.

— Dă-i poporului meu hrană ! îi ceru ea. Dă-i apă de băut !

— Nu ! Până ce părintele tău nu se va învoi să te dea după mine, răspunse tânărul din adâncul mării, apa nu va avea destulă hrană.

Ca să salveze tribul care murea de foame și de sete, tatăl, în cele din urmă, se înduplecă să-și dea fata după tânărul din împărăția apelor. Dar îi ceru tânărului un singur lucru :

— S-o lași pe fiica mea, îi spuse el, să vină la noi o dată pe an. Ca s-o vedem dacă este fericită cu tine.

Tânărul primi cu bucurie rugămintea tatălui și fata plecă împreună cu el către apele golfului. Oamenii de pe țărm o urmăriră cu privirile până ce ea dispăru în apă. Ultimul lucru pe care-l zăriră a fost părul ei lung care plutea deasupra apei.

Nu după multă vreme se reîntoarseră apele în râuri. Și scoicile și somonii reveniră în apele oceanului. Norodul samiș își recăpătă hrana cea de toate zilele. Credincios cuvântului dat, tânărul mării îi dădu voie soției să vină o dată pe an în mijlocul tribului său. În patru ani, de patru ori se reîntorsese ea către ai săi. De fiecare dată, în preajma venirii sale, ei prindeau mai mult pește ca de obicei.

De fiecare dată, însă, oamenii observau la fată o schimbare. Mai întâi de toate văzură pe mâi-

nile ei crescând scoici, apoi și pe spate. Ultima dată, când veni, zăriră scoici și pe frumoasa ei față și mai văzură că ea nu este mulțumită că a trebuit să vină din mare. Și un vânt rece sufla dinspre ea când trecea printre ei.

Oamenii se sfătuiră între ei, apoi tatăl fetei îi spuse cu sfială :

— Noi îl dezlegăm pe soțul tău de cuvântul dat. Și dacă nu vrei să mai ieși din mare, atunci nu trebuie să ne vizitezi în fiecare an.

Și fata n-a mai ieșit niciodată din ocean. Însă, ca totdeauna, a avut grijă de poporul său. Marea avea mereu puzderii de pești, iar pârâurile și râurile erau pline cu apă. Tribul știa că toate acestea existau datorită ei. Iar când apele fluviului și refluxului se revărsau peste golful Covarstva, oamenii vedeau cum părul lung al fetei plutește deasupra apei. Și atunci știau că ei îi este tare dor de ai săi.

Demonul cascadei Niagara

FAIMA FRUMUSEȚII ANUTHEI trecuse de mult granițele tribului ei. De aceea Moșar, viteazul războinic al tribului vecin ce se afla dincolo de fluviu, se apropie pe furiș de wigwam-ul[1] fetei, ca s-o poată vedea cu ochii lui. Fermecat de chipul ei, o pândi într-o seară în locul unde Anutha obișnuia să ia apă. Moșar o ceru de soție, cu toate că triburile lor se vrăjmășeau. După ce se întâlniră mai multe seri la rând, Anutha se învoi să-și părăsească wigwam-ul fără știrea părinților ei și să-și urmeze logodnicul dincolo de apa care slujea drept hotar între cele două triburi.

Stelele licărind deasupra pădurilor și piscurilor țepene călăuziră pașii celor doi fugari până la malul fluviului. Văzându-și logodnica obosită de atâta drum, Moșar îi spuse :

1. Wigwam — locuința pieilor roșii din regiunea marilor lacuri (America de Nord).

— Odihnește-te aici, Anutha, până voi afla luntrea pe care am ascuns-o prin apropiere. Dacă se întâmplă ceva, suflă în fluierul acesta și eu voi răsări lângă tine cât ai bate din palme !

Inima fetei era plină de presimțiri ciudate.

— Nu mă lăsa singură, Moșar ! stărui ea.

— Ești prea trudită ca să te mai târăsc printre tufișurile fluviului. Închide ochii și umbrele codrului nu te vor mai înspăimânta. Nu-i deschide decât atunci când vei auzi pașii mei !

Astfel îi vorbi Moșar, după care, întinzându-i un fluier, se făcu nevăzut.

Anutha își vârî în sân fluierul încrustat de mâinile iubitului ei și închise ochii. Nu auzea decât foșnetul frunzelor și murmurul fluviului. Se temea de cumplitul stăpân al marii cascade : vuietul ei răzbătea până aici ! Mâinile fetei tremurau ca niște frunze în bătaia vântului la gândul că se afla în apropierea peșterii unde demonul Niagarei ademenește orice ființă vie, fără să-i îngăduie să mai revadă nici lumina zilei, nici pe cei dragi.

Puțini dintre cei care l-au zărit pe stăpânul cascadei sub una din nenumăratele înfățișări pe care le poate lua, s-au putut întoarce să povestească semenilor lor cele văzute. Toți aveau acum părul albit dintr-o dată și au murit, urmăriți și în somn de blestematul chip al duhului rău.

„De s-ar întoarce odată Moșar ! Dar stai — se aud chiar pașii lui apăsați și sprinteni !“ își spuse Anutha. Deschise dar ochii și sări în sus, alergând în întâmpinarea celui drag :

— Iată-mă înapoi ! spuse Moșar. Luntrea ne așteaptă lângă mal. Să ne urcăm în ea și să trecem fluviul neîntârziat. Poate ne urmăresc părinții tăi !

— Ce repede te-ai întors ! șopti Anutha sărind în luntrea care începu să lunece în josul fluviului. Și ce mână rece ai !

În loc să vâslească spre malul din față, tânărul lăsă luntrea să plutească la vale.

Încotro mă duci, Moșar ? Nu bagi de seamă cum ne fură curentul ?

— Nu fi îngrijorată, știu eu locul unde va trebui să ne apropiem de malul celălalt !

Pe măsură ce fluviul împingea luntrea spre mijlocul lui, iuțeala ei creștea. Fata tresări auzind în depărtare un tunet prelung și privi spre înaltul văzduhului : nici urmă de nori !

— Ce-a fost tunetul ăsta ? întrebă iarăși Anutha.

— Nimic, ți s-a părut ție așa ! Decât să te mai ostenești mergând pe jos, mai bine opresc chiar în apropierea wigwam-ului meu. Noaptea e se-

nină și plimbarea în luntre, alături de tine, aș vrea să nu mai ia sfârșit !

Stelele începură să zboare cu o iuțeală ametitoare pe deasupra creștetului lor.

— Ce înseamnă larma și mugetul acesta care se apropie întruna, Moșar ? întrebă Anutha tot mai neliniștită.

— Este șuierul vântului care scutură vârfurile copacilor înalți !

Cu toate acestea, crengile de jos păreau nemișcate ! Anutha înțelese că ceea ce luase ea drept furtună era vuietul cascadei, al cărei bubuit se apropia necontenit.

— Moșar, ne vom prăvăli în Niagara ! spuse fata gălbenă de spaimă.

— Chiar acum ne apropiem de vadul nostru ! răspunse flăcăul netulburat.

Anutha parcă avea alături de ea un străin. Trecură cu iuțeala săgeții pe lângă o stâncă înălțată deasupra torentului. Lipită de ea, pândea un om. Când se apropiară de el, fata desluși la lumina lunii chipul iubitului ei. Întinse brațele deznădăjduită spre el și-i strigă numele, gata-gata să se prăbușească în apă. Dar însoțitorul ei o trase înapoi.

— Cine ești tu, cel care ai furat înfățișarea logodnicului meu ? Unde mă duci ? Ce vrei de la mine ? strigă Anutha cu fața scăldată în lacrimi.

Străinul rămase tăcut. Ochii lui, verzi și reci, cu adâncul apelor, avea o licărire neomenească. Chiar dacă ar fi spus ceva, vuietul apelor i-ar fi acoperit cuvintele. Luntrea începu să se rotească ameţitor, apoi se prăbuşi în vârtejul asurzitor al cascadei...

Moşar văzu înmărmurit cum Anutha dispăru în abisul înspumat. Cel care îşi însuşise chipul lui nu putea fi altul decât temutul demon al Niagarei. Înţelese că nu-şi va mai revedea niciodată logodnica. Ea îi fusese furată de duhul rău al prăpastiei albe. Cum va putea descoperi peştera unde îşi ţine demonul ostatecii ? Cine îl va putea ajuta ?

Îşi aruncă privirile spre soarele care răsărea la orizont. Dintr-un norişor argintiu se coborî un vultur uriaş. Se roti de vreo trei ori deasupra creştetului lui Moşar, apoi se coborî pe umărul drept al flăcăului.

— Şi tu eşti vrăjmaşul sălbaticului stăpân al cascadei, rege al văzduhului ! Poate ştii unde se află intrarea palatului subpământean ! Ajută-mă s-o găsesc pe Anutha şi te voi răsplăti cu prăzi bogate cât voi trăi eu !

Vulturul îi grăi cu glas omenesc :

— Fii mut şi dârz ca stânca şi iute de picior
Şi peştera cumplită o vom afla uşor !

Pasărea își desfăcu aripile ei aurite de razele soarelui și zbură în josul fluviului. Moșar o urmă în tăcere, fără să rămână în urmă nici o clipă. Se cățără pe stânci abrupte, asemenea unei veverițe pe crengile unui copac cu trunchi ca de piatră.

Vulturul se opri în fața unui tufiș, sub care se ascundea singura poartă care ducea spre inima muntelui. Moșar înlătură crengile pline de spini și călăuzit de pasăre, se strecură în tunel.

Aici domnea o beznă adâncă și o ceață înăbușitoare. Vulturul nu se zărea. Se auzea doar fâlfâitul aripilor lui, care fâșâiau din când în când, frecându-se de pereții de stâncă. Moșar se auzi strigat de câteva ori pe nume de un glas care părea al logodnicei sale, dar nu răspunse nimic.

Cu toate că răsuflarea i se tăia la fiecare pas, tânărul indian nu rămânea în urmă. Apele se prăvăleau bubuind chiar deasupra creștetului său, dar războinicul nu știa ce-i aceea frica. Orbecăia de ceasuri întregi, având în fața ochilor privirea tristă a Anuthei.

Fata se trezise în mijlocul unei peșteri feerice, cu pereți de cleștar. Patul ei de aur era acoperit cu o mătase verde ca mușchiul de munte. Privi uimită în jurul ei : stalactitele și stalagmitele de smarald păreau colții unui balaur uriaș, care împietrise cu gura larg deschisă. În firidele din pereții peșterii se zărea ceea ce mai rămăsese din oamenii răpiți de stăpânul Niagarei. Ochii lor

fuseseră înlocuiți cu diamante mari. Grămezi de aur și pietre scumpe zăceau revărsate din belșug pe pardoseala de argint a peșterii.

Anutha scoase un geamăt și cineva îl repetă întocmai : era ecoul. Auzi niște pași care se apropiau de patul ei și scoase un țipăt : în fața ei era stăpânul cascadei, sub adevărata lui înfățișare. Ochii lui păreau mai verzi și mai reci decât cei ai străinului din luntre. Avea însă o față tuciurie și două urechi mari și clăpăuge. Limbi de flăcări jucau deasupra creștetului său acoperit cu licheni. Glasul lui parcă venea dintr-un abis fără fund :

— Anutha, cea mai frumoasă dintre fecioarele irocheze, toate comorile care zac ascunse în peștera mea vor fi ale tale, dacă te învoiești să fii soția mea !

— Niciodată ! răspunse hotărâtă fata.

— Te vei căi, făptură îndărătnică ! îi zise demonul. Zilnic mă voi arăta sub o altă înfățișare până voi înfrânge încăpățânarea ta zadarnică !

Apoi cumplita ființă dispăru printr-una din intrările peșterii, care se închise de îndată la loc. Ochii de diamant din găvanele celor morți îi urmăreau fiecare mișcare.

Spre a-și îndulci singurătatea, fata începu să cânte din fluierul dăruit de logodnicul ei. Din-

tr-o dată pereții stâncii se crăpară și se ivi un vultur urmat de Moșar.

Flăcăul scoase un strigăt de bucurie, strângându-și în brațe iubita. Mâinile lui calde dovediră Anuthei că nu era o nouă capcană a demonului vicleșug.

— Grăbiți-vă ! le strigă vulturul, și zbură spre o ieșire a peșterii ascunsă în perete.

Moșar o luă pe Anutha în brațe și alergă în urma vulturului, cât îl țineau picioarele. În tribul său nimeni nu alerga mai repede decât el !

Războinicul simțea răsuflarea de gheață a demonului tot mai aproape de spinarea lui. După gemetele Anuthei își dădea seama că duhul cascadei se apropie, vrând să-și redobândească prada smulsă cu atâta trudă.

Bezna începu să se destrame și curând ei deslușiră lumina soarelui care apunea.

— Trebuie să ajungem la marginea pădurii, căci acolo este hotarul puterii demonului !

Erau foarte aproape de țintă, când duhul îi ajunse din urmă. Moșar o așeză pe Anutha pe iarbă și o îndemnă să fugă spre pădure. Dar fata nu-i ascultă sfatul. Războinicul se aruncă cu îndârjire asupra vrăjmașului. Dar în hotarul împărăției sale el era de neînvins. Vulturul știa aceasta. Se năpusti, așadar, asupra demonului și, înșfăcându-l cu ghearele lui ascuțite, îl duse în codru.

Acum lupta era de la egal la egal și biruința fu de partea lui Moșar. El se întoarse la wigwamul său însoțit de Anutha, care ajunse soția lui. Comorile din peștera demonului, ca și căsătoria lor, înlesniră împăcarea celor două triburi vrăjmașe. Vulturul rămase de atunci prietenul nedespărțit al lui Moșar.

Povestea dantelei

S-A ÎNTÂMPLAT DEMULT, demult, în selva[1] Paraguay-ului. Căzuse o ploaie foarte puternică. Frunzele arborilor străluceau proaspăt spălate, iar printre ierburi susurau pârâiașe vesele. Furnicile selvei, care sunt niște furnici foarte mari, cărau cu spor provizii de apă și de hrană. Arañitas, păianjenii, priveau liniștiți firele argintii pe care le țesuseră în timpul nopții între ramurile înflorite ale unui santal, pe care ploaia îl acoperise cu tremurătoare bobițe strălucitoare.

Și se spune că micuța Arañita, frumoasă, cu chipul de culoarea scorțișoarei și cu piciorușe fine de catifea, era pe cât de drăgălașă, pe atât de neastâmpărată. Și pe când se zbânțuia pe crengile santalului, între minusculele floricele albe ale acestuia, alunecă și căzu, căzu fără să se mai poată agăța de nimic.

[1] Selvă — pădure ecuatorială veșnic verde.

Când se dezmetici, se trezi într-o mlaştină urâtă, neagră şi adâncă, pe care Arañita şi-o închipui cât un ocean. Nu se mai vedeau nici cerul, nici arborii, iar vântul sufla fără încetare, mişcând-o de colo-colo, fără să poată ajunge să se prindă de ceva.

Biata Arañita plângea cu lacrimi amare, lacrimi ce curgeau în apa urâtă a mlaştinei. Când îşi pierduse orice speranţă, simţi cum cineva o ridică uşor din apele tulburi ale smârcului şi o aşeză între floricelele albe ale santalului.

— Îţi mulţumesc, Guazú, se auzi vocea suavă a Arañitei.

— Guazú... Guazúu... Cine mă strigă pe nume ? întrebă curios tânărul indian care o salvase.

— Sunt eu, Arañita.

— Dar de când păianjenii grăiesc ?

— Toate vietăţile pământului grăiesc, numai că voi, oamenii, nu vă străduiţi să le înţelegeţi. Eu îţi datorez viaţa, Guazú. Spune-mi cu ce-ţi pot fi de folos ?

— Nu ai cu ce ! Nu ai cu ce ! răspunse surâzând indianul, care nu putea crede că există vreo legătură între el, un tânăr puternic şi mândru şi un biet păianjen salvat de la înec.

Dar timpul trecea şi tânărul Guazú se făcuse un flăcău chipeş. Multe fete ar fi vrut să-l aibă de bărbat, dar el o iubea pe frumoasa Picazú.

Aceasta era fiica unei vestite căpetenii de trib ; tatăl fetei era viteaz și crud ; de el se temeau chiar și fiarele selvei. Căpetenia indiană dorea pentru fiica sa un soț care să-i aducă în dar un lucru atât de deosebit, încât el să nu-l fi văzut niciodată.

Bietul Guazú se gândea, se gândea mereu ce i-ar putea dărui fetei. Și cum era atât de preocupat și de trist se rezemă, într-una din zile, de trunchiul unui santal înflorit. Deodată se auzi strigat de o voce care venea de undeva dintre ramurile santalului.

— Hola, Guazú !

— Cine mă strigă ?

— Sunt eu, Arañita.

— Unde ești ? Nu te văd nicăieri.

— Sunt aici, între florile albe de santal. Te-am văzut împovărat de griji. Cum pot să te ajut, Gauzú ? Vreau să te răsplătesc pentru că mi-ai salvat cândva viața.

— Nimeni nu mă poate ajuta. O iubesc pe frumoasa Picazú și tatăl ei nu vrea s-o dea de soție decât celui care-i va aduce în dar un lucru cu totul deosebit, pe care el să nu-l fi văzut niciodată. Vezi, deci, Arañita, că nu-mi poți fi de folos cu nimic.

— Oferă-i un colier de aur.

— Știe el bine cum arată aurul.

— Atunci unul din colți de puma !

— A vânat de multe ori acest animal.

— Atunci lasă-mă să mă gândesc.

Şi Arañita se ascunse printre florile santalului.

A doua zi, când Guazú se plimba prin hăţişurile selvei privind gânditor zborul fluturilor şi ascultând cântecul păsărelelor, îl îmboldi curiozitatea şi se duse la arborele cunoscut.

Acolo, printre crengile santalului, ţesută parcă din raze de soare, de argint şi de aur strălucea cea mai minunată dantelă pe care o minte omenească şi-ar fi putut-o imagina.

— Iată, Guazú, ce am ţesut pentru tine, zise Arañita. Du-te şi du-i-o tinerei Picazú. Tatăl ei nu a văzut nicăieri aşa ceva.

Guazú mulţumi cum se cuvine harnicei Arañita şi cu mâinile tremurânde luă minunata dantelă şi plecă să i-o arate temutei căpetenii de trib.

Acesta, uluit de frumuseţea şi fineţea ţesăturii, consimţi, în sfârşit, la căsătoria tinerilor.

Legenda spune că de atunci Picazú a învăţat de la Arañita meşteşugul de a lucra dantelă, meşteşug pe care la rândul ei l-a transmis fiilor şi nepoţilor ei, încât minunata artă să dureze de-a lungul generaţiilor.

Furnicuța Juanita

CU MULȚI ANI în urmă furnicuța Juanita își construise o căsuță la rădăcina unui arbore stufos. Îi plăcerea să trăiască acolo ferită de celelalte vietăți ale pădurii și chiar de surațele ei, furnicile.

Într-o dimineață pe când era în căutare de provizii pentru cămările sale, găsi o cireașă mare și frumoasă coaptă și dulce ca nectarul.

„Cu cireașa asta minunată, își zise, nu va trebui să mai caut de mâncare mult timp. O voi duce acasă și o voi mânca numai eu singură."

Începu să învârtească cireașa când pe o parte, când pe alta, să o ia când de jos, când de sus, până se hotărî să o apuce de codiță.

— Ce grea e ! exclamă. Dar n-am să cer nimănui să m-ajute, să nu trebuiască apoi s-o împart.

Așteptă astfel mult timp. Își mișcă piciorușele pe lângă cireașă, o împinse cu căpușorul, dar nu putu nicicum s-o urnească din loc.

— Dacă nu reușesc să car cireașa asta, nu mă mai numesc Juanita !

Veni miezul zilei ; soarele ardea roșu ca focul. O ciocănitoare care zbura tocmai atunci pe acolo, auzi bombăneala obosită a Juanitei.

— Ai nevoie de ajutor, furnicuțo Juanita ? o întrebă ciocănitoarea, cocoțată pe ramura cireșului.

— Ha ! Ha ! râse Juanita. Eu n-am nevoie să mă ajute o cioară !

— Eu nu sunt cioară, exclamă ciocănitoarea. Am vrut doar să te ajut cu ciocul meu lung să împingi cireașa.

— Nu am nevoie de nici un cioc lung, zise furnicuța. Cireașa asta am s-o car singură și singură am s-o mănânc !

— Foarte bine. Eu am vrut doar să te ajut, zise ciocănitoarea luându-și zborul.

Se făcuse aproape noapte când rățoiul Torcuato, în drum spre casă, văzând cum se chinuia Juanita să-și urnească cireașa, îi spuse și el :

— Vrei să te ajut, furnicuță Juanita ? Cu ciocul meu lat pot să-ți împing cireașa până aproape de mușuroi.

— Eu nu am nevoie de nici un cioc lung, și de nici un cioc lat ! Nici de rațe pararațe. Eu nu am nevoie decât de mine.

— Cum dorești, zise rățoiul, îndreptându-se spre râu.

Tocmai atunci trecu pe acolo și elefantul Elegante, care cu vocea lui groasă îi spuse :

— Vrei să te ajut, furnicuță Juanita ? Imediat cu trompa mea puternică îți pot duce cireașa direct la hambarul tău.

— Nu am nevoie de nici un cioc lung, de nici un cioc lat ; nici de rațe pararațe, nici de trompe puternice. Cireașa asta frumoasă am s-o mănânc singură.

— Cum dorești. Eu voiam doar să-ți fiu de folos, zise elefantul Elegante și plecă agitându-și trompa.

Sosi și noaptea ; luna galbenă și mare strălucea pe cer. Toată suflarea pădurii adormise, numai furnicuța Juanita rămăsese tot acolo, trează. Tocmai când s-o cuprindă somnul îi veni ideea să lovească cireașa cu piciorul, ca pe o minge, poate astfel s-o poată urni din loc.

Zis și făcut. Își luă avânt, ridică piciorul și izbi cu putere. Cireașa zbură cât colo, făcu apoi câteva piruete prin aer și-i căzu în spate furnicuței.

— Ah ! Acum știu c-am pățit-o ! țipă ea de sub cireașă. N-am să mai pot ieși singură de aici. Toate animalele din pădure dorm și nimeni nu mă poate ajuta.

La nimic nu folosea efortul ei de a se smulge de dedesubt ; toată noaptea și-o petrecu plângând.

— Ah, dacă ar veni ciocănitoarea să mă ajute ! Ah, dacă rața mi-ar auzi plânsul ! Ah, dacă elefantul Elegante ar trece pe aici !

Imediat, cum se iviră zorile, se auzi ticăitul vesel al ciocănitoarei.

— Bună dimineaşa, prietenă ciocănitoare, zise Juanita de sub cireaşă.

— Bună dimineaţa, furnicuţă Juanita. Dar unde eşti ? Şi ciocănitoarea începu s-o caute prin iarbă.

— Sunt aici, sub cireaşă ! se auzi o voce înăbuşită. I-am dat cu piciorul ca s-o mişc din loc şi a căzut peste mine. Dacă tu nu mă ajuţi, nu voi mai ieşi niciodată de aici.

— Ha ! Ha ! Ha ! râse ciocănitoarea. Ieri mi-ai spus că sunt cioară, că nu ai nevoie de nici un ajutor şi că n-ai să mănânci decât tu singură cireaşa.

— Da, da... Însă am învăţat că nu e bine să rămâi singur şi să fii egoist... Uite ce mi s-a întâmplat.

— Asta pentru că ai fost lacomă şi rea. Trebuie să împărţim între noi toate fructele pădurii, nu sunt numai ale tale.

— Da, acum ştiu. Dar ajută-mă să ies de aici şi după acea invită, dacă vrei, toate păsările pădurii la ospăţ.

Şi furnicuţa Juanita, după ce învăţă această aspră lecţie, se ţinu de cuvânt, şi de atunci, tot ce avea împărţea şi cu ceilalţi.

De ce broscoii au pete pe spinare

CU MULT, MULT TIMP în urmă, păsările s-au hotărât să se adune în înaltul cerului și să dea o mare, mare petrecere.

Vestea aceasta a purtat-o Libelula pe aripile ei smălțuite spre pampasul cel nesfârșit, spre inima umbroasei selve, spre culmile înalte și spre piscurile înzăpezite ale Anzilor.

Toate păsările s-au împodobit cu cele mai strălucitoare pene pentru marea sărbătoare: don Bienteveo etala un pieptar frumos abia adus de la magazin, doamna Bufniță, serioasă și severă ca de obicei era îmbrăcată foarte cuvincios în gri perlat ; Ciocârlia avea văluri străvezii, iar Acvila și Condorul, cele mai mândre dintre păsări, purtau gulere albe bine apretate.

Dar în mijlocul unei atât de mari veselii exista o inimă tristă, a Broscoiului. Nu se putea el

---

[1] Pampas — câmpie întinsă din America de Sud, acoperită cu ierburi.

obișnui cu ideea că nu va participa la această sărbătoare. Ce tristă soartă avea ! Și începu să se gândească, și să se gândească în toate chipurile cum să facă să poată merge și el. Pe neașteptate îi veni în ajutor următorul dialog :

— Ce zici, frate, de petrecerea de azi ?

— Ce să zic ? Va fi minunată !

— Am auzit că va fi și muzică.

— Da. Da. Vine Condorul cu chitara lui.

— Așa se pare. Și se mai zice că...

Dar Broscoiul n-a stat mai mult să asculte. Ceea ce auzise îi era de ajuns : cuvântul chitară avea pentru el un efect magic. Fără să mai stea pe gânduri, se porni în căutarea casei Condorului. Dar asta nu era chiar atât de simplu, pentru că, după cum știți, Condorul trăiește sus în vârf de munte și până acolo era cale grea și lungă pentru micul broscoi.

Țop... țop... țop... lăpăia pe pietrele strălucitoare ale stâncilor și, mai mult mort decât viu, ajunse, în sfârșit, la casa Condorului. Din fericire, acesta nu plecase, pentru că mai avea de făcut nodul la cravată, care-i cam dăduse de lucru. Chitara aștepta afară, la intrare.

Broscoiul nici nu-și dori mai mult și dintr-un salt se băgă în pântecul chitarei.

Când ieși Condorul, cu pasul lui măsurat și solemn, și-și luă chitara sub aripă simți că era mai grea ca de obicei. dar cum se afla în întâr-

ziere nu dădu importanță acestui lucru, luându-și zborul.

Din interiorul chitarei Broscoiul se gândea cât de frumos va fi la petrecere : păsări în veșmintele strălucitoare, lumini, muzică, dans, mâncăruri alese, băuturi fine și câtă, câtă veselie.

Dar Condorul, imediat cum ajunse, fu întâmpinat de prietenii lui și dus în locul unde băutura curgea gârlă. Bine dispus, luă un pahar, două, trei, până se întrecu cu gluma și ameți de tot a uitat de chitară și de celelalte.

Când veni vremea să plece, își înhăță și el chitara și porni înapoi spre casă, într-un zbor clătinat, obosit și șovăielnic, gata-gata să adoarmă în înaltul cerului. Iar chitara se bălăbănea încolo și încoace, încât bietul Broscoi ameți de lovituri mai tare decât Condorul de băutură.

Cum mișca el așa agale din aripi, șerpuind pe deasupra stâncilor colțuroase, Condorul, simți chitara atât de grea și de incomodă, încât, fără să șovăie, îi dădu drumul. Aceasta începu să coboare vertiginos din înaltul cerului spre abisurile prăpăstiilor, învârtindu-se ca un titirez.

Bietul Broscoi se simți pierdut, dar nu apucă bine să se gândească la soarta sa că temnița zburătoare, în care se închisese de bună voie, se izbi de stânci și se prăbuși sfărâmându-se.

Nimeni n-ar fi putut crede și nu și-ar fi putut închipui că dintre așchiile și dintre corzile rupte

ale chitarei putea să iasă șchiopătând și plin de răni, încă viu, Broscoiul nostru.

Dureri cumplite îl săgetau în tot trupul, peste tot avea numai răni, iar ochii se căscaseră mari de spaima prin care trecuse.

Și se spune că de atunci toate broștele au rămas cu pete mari pe spinare, urme ale rănilor primite în cădere, și cu ochii bulbucați de atâta spaimă.

Cum s-a născut fluierul

E MULT DE-ATUNCI ! Din îndepărtata țară a soarelui, din marea lui colibă de apă, a sosit un băiețaș. Era mic și drăgălaș. Se numea Milomaki. Știa să cânte atât de frumos, încât se strângeau cu toții în jurul lui, imediat ce apărea la marginea satelor. Oamenii l-au ascultat vreme îndelungată. Avea un glas așa de clar și de cald. Apoi, sătenii s-au împrăștiat care încotro. Cei ce s-au dus acasă au mâncat pește. Acei care au ascultat cântecul lui Milomaki și-au mâncat pește s-au prăbușit fără suflare, la pământ. Rudele celor morți l-au înhățat pe băiețaș, care devenise între timp, un flăcău chipeș și l-au judecat. Găsindu-l vinovat de moartea rudelor, l-au condamnat la moarte prin ardere pe rug.

Milomaki a fost urcat pe vrafuł de vreascuri. Flacăra creștea. Prin fum se auzea vocea lui minunată :

— Am să mor nevinovat ! Părăsesc nevinovat această lume nerecunoscătoare !

Flăcările îl înconjurau pielea îi plesnea de căldură, dar el cânta mai departe :

— Trupu-mi arde, acuma mor !

Zicând astea şi-a dat duhul. Din Milomaki n-a rămas decât un pumn de cenuşă, iar sufletul i-a ajuns deasupra norilor.

Chiar în ziua aceea, pe locul unde a murit nevinovat chipeşul flăcău, a ţâşnit din pământ un palmier. Era întâiul palmier Paşhiuba. Nici un om nu-l ştiuse şi nu-l văzuse până atunci. Oamenii i-au găsit diferite întrebuinţări. Din lemnul lui se fac şi fluiere care însă au un sunet tot atât de minunat ca şi glasul lui Milomaki. În amintirea chipeşului tânăr, atunci când se coc fructele pădurii, indienii cântă în fluierele de palmier, dansează şi povestesc despre Milomaki. Femeile şi copiii n-au voie să atingă fluierele. Aceasta este numai o treabă bărbătească.

De ce a devenit mierea rară ?

CU FOARTE MULTĂ VREME în urmă stupii albinelor din pădure musteau de-atâta miere. Tot pe-atunci trăia şi un om, căruia i se dusese vestea cale de şase zile şi şase nopţi, că este cel mai bun culegător de miere. El dibuia stupul chiar şi acolo unde alţii se întorceau cu buzele umflate şi cu vasele goale. Într-o zi, tocmai când se pregăteau să-şi înfigă cangea într-un copac putrezit, a auzit o voce cristalină :

— Bagă de seamă, omule ! Nu lovi, că ai să mă spinteci !

Bărbatul a privit mirat împrejur. Vocea venea din scorbura copacului. A desfăcut încetişor şcoarţa bătrânului copac şi-a găsit înăuntru o femeie nespus de frumoasă.

— Nu te speria : sunt Maba, zâna mierii de albine. Apropie-te !

---

[1] Băştinaşii locuiesc în nordul Americii de Sud şi-n unele din Insulele Antile.

Maba, cea cu părul lung și frumos, stătea goală pușcă în fața omului uluit de-o asemenea arătare. Bărbatul s-a apucat și i-a făcut straie din fibrele scoarței de copac. De-abia atunci a îndrăznit s-o privească. Fără să stea pe gânduri a cerut-o de nevastă. Femeia s-a învoit cu o singură condiție, ca bărbatul, în nici o împrejurare, să nu-i spună pe nume. Bărbatul i-a promis întocmai.

Ani de-a rândul au trăit în fericire. Renumele de bun culegător de miere al bărbatului a crescut o dată cu scurgerea timpului. Nici femeia nu se lăsa mai prejos. Știa să pregătească, ca nimeni alta, vinul din fructele de cașir. Umplea o ulcică de pământ cu o astfel de băutură și servea oaspeții oricât de mulți ar fi fost. Ba și mai mult : dintr-o singură ulcică se îmbătau toți.

Într-o zi, pe când beția era în toi, iar bărbatul veghea ca toți să aibă băutură în pahare, acesta și-a rugat oaspeții să bea până la ultimul strop. Le-a promis, că la prima revedere, dacă le vor fi din nou oaspeți, atunci Maba... Da ! Fără să-și dea seama și-a călcat jurământul, acela de a nu pronunța niciodată numele soției sale. În clipa când a zis : „Maba !“ soția-lui a dispărut ca prin farmec. Bărbatul a întins brațele s-o prindă dar era prea târziu. Maba se reîntorsese la stupul de albine.

Femeia a răpit atunci și norocul bărbatului. Așa se face că este așa de rară mierea în pădure.

Broasca țestoasă și uriașul

ÎNTR-O DUPĂ-AMIAZĂ, broasca țestoasă se plimba prin pădure. Ajungând ea la un copac mare și putrezit s-a așezat pe-o rădăcină și a început să cânte la fluier. A auzit-o atunci și Kahipora, uriașul ce-și făcuse culcuș într-o scorbură.

— Aceasta nu poate fi decât țestoasa, a zis el. Cum plictisit vorbea de unul singur, a continuat tot cu voce tare : Am s-o prind. E bună de mâncat !

Broasca habar n-avea de gândurile uriașului și își vedea liniștită de cântec :

— Fin, fin, fan, fan, fin, fin...

Kahipora a scos capul afară din scorbură spunându-i :

— Ascultă, țestoaso !

[1] Triburile care vorbesc această limbă locuiesc cu precădere în Brazilia.

— Ce-iiii ! se întrerupse broasca tocmai când zicea mai cu foc.

— Hai să ne măsurăm forțele ! Vrei ?

Broasca n-a stat mult pe gânduri. Știa că uriașul nu-i prea isteț din fire.

— Bine, fie, s-a învoit, țestoasa. Cum facem ?

Kahipora a intrat în pădure și s-a întors cu o liană puternică. Așezând-o pe malul râului a zis :

— Uite, așa ne vom întrece. Tu din apă, eu de pe uscat. Primești ?

Broasca s-a prefăcut că judecă îndelung. Apoi a răspuns :

— Bine, Kahipora ! Fie cum zici tu !

Țestoasa a sărit în apă și a legat capătul lianei de coada unui pește cât un crocodil. Nebăgată în seamă s-a pitit apoi într-un tufiș.

Kahipora a început să tragă, dar nici peștele nu se lăsa. Uriașul se opintea nu jucărie, dar, cu toate acestea, peștele l-a smucit o dată mai să-l tragă în apă. Kahipora tot mai gândea să scoată broasca pe mal. Peștele s-a încordat însă încă o dată și uriașul a căzut lat în apă.

Broasca țestoasă, pitită în tufiș, a râs în sinea ei. Kahipora, cu apa până la bărbie, n-a mai rezistat :

— Țestoaso, ajunge ! Oprește !

Broasca a sărit repede în apă și a dezlegat liana de coada peștelui. Kahipora a ajuns cu chiu, cu

vai, pe mal. Trăgând înciudat de liană a scos, de data aceasta, broasca pe mal.

Încruntat, a întrebat-o :

— A obosit ?

— Nici n-am transpirat măcar, a râs broasca de el.

Kahipora și-a scărpinat, necăjit, creștetul. Într-un târziu a zis :

— Ascultă, țestoaso ! Ești mai puternică decât bănuiam. Nu mai mă prind cu tine. Noroc ! Am plecat !

Și dus a fost ! Nimeni nu l-a mai văzut de-atunci.

CUPRINS

Farizada cu zâmbetul de trandafir (poveste arabă) 5
Cum iepurele a învins balena și elefantul (poveste arabă) 52
Beduinul cel înțelept (poveste arabă) 57
O copilă bună și o lume rea (poveste arabă) . 61
Olarul și zugravul (poveste arabă) 64
Pâinea și aurul (poveste arabă) 68
Șeicul și hoțul (poveste din Afganistan) . . . 71
Tisna Vati (poveste indoneziană) 75
Bravidjaia Tiung Vanara (poveste indoneziană 81
Crăiasa albinelor albe (poveste indoneziană) 96
Legenda unui cerb alb (poveste din America de Sud) 103
Prietenul fățarnic (poveste din America de Sud) 106
Jaguarul și ploaia (poveste din America de Sud) 108
Fata din golful Covarstva (poveste din America de Nord) 111
Demonul cascadei Niagara (poveste irocheză din America de Nord) 115

Povestea dantelei
(poveste din America Latină) 12
Furnicuța Juanita
(poveste din America Latină) 12
De ce broscoii au pete pe spinare
(poveste din America Latină) 13
Cum s-a născut fluierul
(basm al indienilor yohuna) 13
De ce a devenit mierea rară
(basm arnăc) 13
Broasca țestoasă și uriașul (basm tupi) . . . 14

Contravaloarea timbrului literar, reprezentând 2% din prețul de vânzare cu amănuntul, se va vira la Uniunea Scriitorilor din România, cont virament : 45106262, banca : B.C.R. — S.M.B.

Redactor : *Maria Morogan*
Tehnoredactor : *Aura Iordache*
Apărut : 1995
Comanda nr. 128

Tiparul executat la Imprimeria „Oltenia"
B-dul Mareșal Ion Antonescu, 102
CRAIOVA — ROMÂNIA

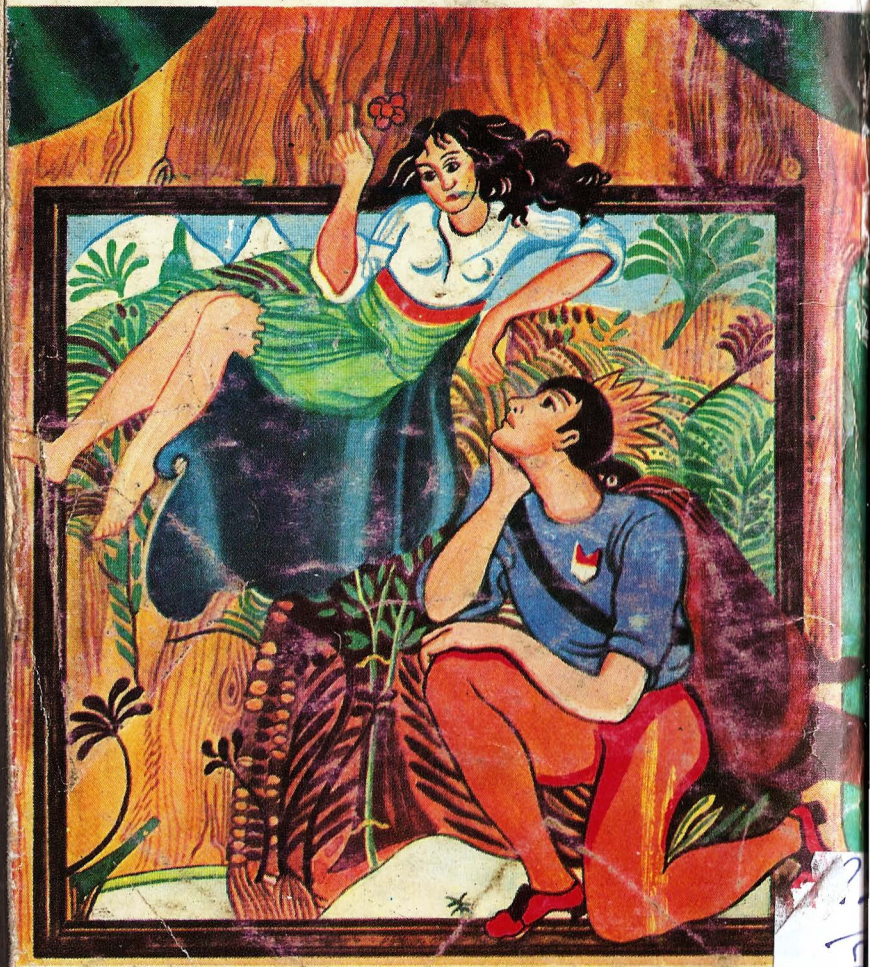

ISBN 973-25-0471-4